

Г О Д И Ш Е Н

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА

НА РЗИ ШУМЕН

2017 г.

През отчетната 2017 г. РЗИ Шумен работи по изпълнението на годишния план със стратегически цели:

➤ Организиране и ефективно осъществяване на държавната здравна политика на територията на съответната област.

➤ Превръщане на профилактиката в задължителен елемент на всички нива.

➤ Повишаване ефективността на държавния здравен контрол и достигане високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и факторите на жизнената среда.

➤ Подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемостта и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, свързани с рисковите фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословен модел на хранене и ниска физическа активност.

➤ Ограничаване заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез усъвършенстване и подобряване ефективността на епидемиологичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести.

Във връзка с това се изпълняваха основни задачи свързани с:

- Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда, надзора на заразните болести и опазване на общественото здраве.

- Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

- Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС, мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.

- Провеждане на лабораторни изследвания при спазване на процедурите, съгласно получената акредитация по БДС ISO 17 025 или БДС ISO 17 020. Разширяване обхвата на акредитация на ЛИК при регионалните здравни инспекции с междуобластни функции с всички показатели, свързани с анализа на продуктите и стоките и факторите на жизнената среда. Повишаване капацитета на лабораторната дейност на Регионалните здравни инспекции.

- Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.

- Продължаване на дейностите по национални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.

- Анализирание на регионално ниво на демографските показатели и здравното състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.

- Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

- Изпълнение на дейности по национални програми и проекти за ограничаване влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда.

- Провеждане на активен епидемиологичен надзор над заразните заболявания, ефективен контрол на протиепидемичния режим на работа в лечебните заведения и контрол върху качеството и ефективността на дейностите по дезинфекция и стерилизация.

- Осъществяване на ефективна система за опазване на страната от внос на заразни болести, укрепване капацитета на звената за граничен здравен контрол и изпълнение на изискванията, залегнали в Международните здравни правила.

- Опазване на страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск чрез създаване и поддържане на механизми за своевременна и адекватна реакция при здравни заплахи от биологично естество, в т. ч. биотероризъм.
- Повишаване готовността на страната за посрещане на грипна пандемия, взривове и епидемии от други заразни болести;
- Постигане на висок обхват при изпълнение на Имунизационния календар на Република България, засилване на възискателността от страна на РЗИ по отношение на планирането и отчитането на извършените имунизации, реда и начините на тяхното провеждане. Осигуряване на надеждно функционираща „хладилна верига”.
- Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с местните и регионални здравни структури, националните центрове по проблемите на общественото здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по превенция и контрол на заразните заболявания.
- Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаване на квалификацията на кадрите от РЗИ.
- Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.
- Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с другите регионални структури на държавната власт при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол, надзора на заразните болести и по профилактика на болестите и промоция на здраве.
- Анализиране на потребностите от човешки ресурси в областта на здравеопазването, планиране и координиране дейностите по провеждане на следдипломно обучение в системата на здравеопазването.
- Повишаване информираността на населението.

ОСНОВНИ ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

През отчетната 2017 година РЗИ Шумен осъществи профилактична и противоепидемична дейност и държавен здравен контрол на територията на Шуменска област, разположена в Североизточна България на площ 339,2 км.²

Областта се състои от 10 общини: гр. Шумен, гр. Нови пазар, гр. Велики Преслав, гр. Каспичан, гр. Смядово, гр. Върбица, гр. Каолиново, с. Никола Козлево, с. Хитрино и с. Венец.

Демографските процеси в област Шумен се характеризират с трайна тенденция за намаляване на броя на населението и на неговото застаряване. Основни причини за това са ниската раждаемост, нарастването на смъртността и емиграцията на значителна част от младите хора. Населението в област Шумен към 31.12.2016 г. е 174 476 души, което представлява 2,5% от населението на Република България и нарежда областта ни на 15-то място по брой на населението, непосредствено след Добрич (178 438 души) и преди Враца (168 727 души). В сравнение с предходната година, то е намаляло с 1 244 души, или с 0,7%, при същото процентно намаление общо за страната. Намалението на населението се дължи на отрицателния естествен прираст (повече починали лица от родените) и на емиграция.

С най-голям брой население е община Шумен – 89 092 жители (51,06%). Втора по брой население е община Нови пазар с 16 405 жители (9,40%), следвана от община Велики Преслав с 12 575 (7,21%). С най-малък брой население е община Никола Козлево с 6 135 жители (3,52%).

В края на 2016 г. в градовете на областта живеят 107 850 души или 61,81% от населението на областта, а в селата – 66 626 души или 38,19%. В областта продължават процесите на обезлюдяване на селските райони и се запазва по-висок относителния дял на градското население.

Данните за възрастовата структура на населението сочат, че се задълбочава регресивният тип структура и се запазва тенденцията за застаряване на населението в областта. Населението над 60 г. се увеличава (2016 г. - 27.31%; 2015 г. - 26.69%; 2014 г. -

26.39) при запазване на населението до 17 г. (2016 г. – 17.21%; 2015 г. – 17.13%; 2014 г. – 17.05%).

Анализът на здравно-демографските показатели показва, че Област Шумен се характеризира с:

- В резултат на демографски и миграционни процеси през последните години се утвърдиха неблагоприятни тенденции за трайно намаляване броя на населението в Област Шумен. Процесът на депопулация е налице във всички общини на региона.

- Като цяло женското население продължава да бъде с по-висок относителен дял. С нарастване на възрастта се увеличава броят и относителният дял на жените от общото население.

- През 2016 г. намалява относителният дял на градското население за сметка на увеличаване населението по селата, като темповете за региона са значително по-бавни от тези за страната. Тенденцията за застаряване на населението е по-силно изразена в градовете.

- Промените във възрастовата структура през последните години се характеризират с увеличаване относителния дял на лицата над 65-годишна възраст и намаляване дела на детското население и населението в трудоспособна възраст.

- Застаряването на населението поражда редица здравни, социални и икономически проблеми. Увеличените потребности от здравни грижи и социално подпомагане водят до увеличаване на разходите в тези сфери и необходимост от по-големи ресурси.

Основните демографски показатели по последни данни са както следва:

- обща смъртност – 14,6 на 1000 население е по-ниска в сравнение с предходната година (15,6‰) за областта и е по-ниска от тази за страната (15.1‰) за 2016 г.

- детска смъртност — 6,4‰ за 2016 г. е по-ниска в сравнение с предходната година и остава под средната за страната (6,5‰).

- раждаемост – 9,0 на 1000 население е същият като предходната година. Раждаемостта за страната през 2016 г. е 9,1‰.

- Естественят прираст в областта (-5,6) е отрицателен и е намален в сравнение с предходната година. За страната през 2016 г. естественят прираст е -6,0.

Основни причини за умиранията са следните групи заболявания:

- болести на органите на кръвообращението – 988,5‰ с относителен дял 65,5% – леко намаление;

- новообразуванията заемат второ място – 242,6‰ с относителен дял 16,1% – леко увеличение;

- болести на дихателната система – 62,1‰ с относителен дял 4,1%;

- Болести на храносмилателната система – 55,2‰ с относителен дял 3,7%

- Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде – 47,58‰ с относителен дял 3,1%..

В сравнение с показателите за страната, смъртността в област Шумен от Болести на дихателната система; Новообразувания; Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде; Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини, Болести на нервната система и Болести на ендокринната система, разстройство на храненето и обмяната на веществата е по-висока, а от Болести на органите на кръвообращението и Инфекциозни болести и паразитози е по-ниска.

Броят на **регистрираните заболявания** в амбулаториите на ЛЗ на област Шумен през 2016 г. – 338182 е по-голям от този през предходната година – 313914.

В структурата на **заболеваемостта** по причини (класове болести с най-голям относителен дял) през **2016 г.** за областта на първо място са Болести на дихателната система – 162,0‰, относителен дял – 23,9%, следвани от Болести на органите на кръвообращението – 71,6‰, относителен дял – 10,6%; Болести на пикочо-половата система – 63,9‰, относителен дял – 9,4%; Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини – 63,5‰, относителен дял – 9,4%; Инфекциозни болести и паразитози –

46,1 на 1000, относителен дял – 6,8%; Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде – 39,7% с относителен дял – 5,9%.

ЩАТНА ОСИГУРЕНОСТ КЪМ 31.12.2017 г.

	По щат	заети
По служебно правоотношение	51	50
С висше медицинско образование	34	33
От тях магистри	12	12
С висше немедицинско образование	18	18
От тях магистри	15	15
По трудово правоотношение	20	18
ОБЩО:	71	68

Към 31.12.2017 г. РЗИ Шумен разполагаше със 71 щатни длъжности, при средна щатна и кадрова осигуреност на 10 000 души обслужвано население 4,06 длъжности. От щатните длъжности по служебно правоотношение са заети 50, което е 98%. По трудово правоотношение са заети 18 длъжности, което е 90%. Относителният дял на висшите медицински кадри е 36,36%, като от тях с придобита специалност са 66,7%.

ЩАТНА ОКОМПЛЕКТОВАНОСТ ПО ДИРЕКЦИИ:

Директор	1
Заместник директор	1
Главен секретар	1
Дирекция “Административно-правно и финансово стопанско обслужване	11
Дирекция „Медицински дейности”	11
Дирекция “Надзор на заразните болести”	20
Дирекция “Здравен контрол”	26
ОБЩО:	71

Щатната окомплектованост е утвърдена чрез щатни разписания от МЗ.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКТОРСКИЯ СЪВЕТ.

Заседанията се провеждат по предварително изготвен план. През отчетният период са проведени 6 заседания, като основни въпроси, засегнати на тях бяха:

- отчет за изпълнение на плана на за бюджета на РЗИ за 2016 г.;
- вътрешен конкурентен избор във връзка със сключено рамково споразумение СПОР-48/30.12.2016 г. за възлагане на централизирана обществена поръчка с предмет „Доставка на автомобилно гориво чрез карти за безналично плащане, автокосметика и смазочни материали за автомобили”;
- разпределение на срадставата за допълнителни възнаграждения за постигнати резултати за тримесечия;
- разглеждане и обсъждане на резултатите от проведеното обучение на служителите на РЗИ - Шумен на тема „Етичен кодекс. Етично поведение, конфликт на интереси”;
- разглеждане и обсъждане на доклада за проучване мнението на потребителите на услуги, доставчици, проверявани обекти за наличие на корупционни прояви и спазване на етичните норми от страна на служителите на РЗИ Шумен;
- Информация за изпълнението на задължителния имунизационен календар на Република България за периода 01.01.2017-30.09.2017 г.;
- Разглеждане на предложение за използване на реализираната икономия от издръжка

за закупуване на нов служебен автомобил.

През отчетната година всеки понеделник редовно се провеждаха и седмичните оперативки, на които се поставяха текущи проблеми, спешни задачи за решаване, заявки за транспорт и консумативи. Директорите на дирекции предоставяха информация за изтеклата седмица и планираните задачи за следващата.

На всички директорски съвети и оперативки се водят протоколи. Въведена е система за следене сроковете за изпълнение на поставените задачи и решенията на директорските съвети.

ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на РЗИ Шумен се осъществява от Министерство на здравеопазването чрез месечна актуализация на лимитите по СЕБРА - трансфери (субсидии от МЗ).

Лимитите се определят на основа ЗДБ и реализираните собствени приходи от инспекцията.

При разходването на средствата строго се спазваха приоритетите, определени от МЗ, съгласно Закона за ДБ:

- заплати;
- осигуровки;
- други плащания
- медикаменти и биопродукти;
- консумативи за лабораториите
- горива за транспорт;
- други стопански разходи.

ПРИХОДИ И РАЗХОДИ КЪМ 31.12.2017 г.

I. Собствени приходи общо:	69 613 лв.
- Държавни такси	60 3031 лв.
- продажба на имущество	148 лв.
- наеми	6864 лв.
- глоби – наказателни постановления	2150 лв.
II. Получени от МЗ субсидии	718 180 лв.
III. Разходи общо:	936 137 лв.
1. Заплати и други възнаграждения	726 793лв.
- на персонала по трудови правоотношения	130 324 лв.
- на персонала по служебно правоотношение	408 355 лв.
- други възнаграждения за персонала	30 662 лв.
осигурителни вноски от работодателя	157 452 лв.
2. Текуща издръжка	209 344 лв.
- от тях за храна	0 лв.
- медикаменти	8 611 лв.
- постелен инвентар и облекло	5 837 лв.
- материали	60 264 лв.
- вода, гориво, енергия	41 415 лв.
- разходи за външни услуги	64 411 лв.
- текущ ремонт	4 856 лв.
- командировки в страната	11 310 лв.
- разходи за застраховки	7 664лв.
- разходи за санкции и неустойка	3 лв.
- данъци и такси	4 973 лв.
3. Капиталови разходи	0 лв.
- основен ремонт ДМА	0 лв.
- транспортни средства	0 лв.
- компютри и хардуер	0 лв.
- програмни продукти	0 лв.
- оборудване машини и съоръжения	0 лв.

ТРАНСФЕРИ

Получени трансфери от МЗ (субсидии)	718 180 лв.
Предоставени трансфери от РЗИ на МЗ	69 466 лв.
- от държавни такси	60 303 лв.
- от наказателни постановления	2 150 лв.
- други	7 013 лв.
Получени от МЗ Целеви средства	23 639 лв.
за дейност 282 "ОМП"	1 090 лв.
за дейност 467 "Национални програми"	22 549 лв.
за дейност 468 „Международни програми"	0 лв.

През 2017 г. РЗИ реализира собствени приходи в размер на 69 613 лв. Приходите на РЗИ Шумен от такси за издадени документи и предоставяне на административни услуги през 2017 г. са в размер на 60 303 лв. и представляват 86,6% от общо отчетените приходи.

В структурата на текущите разходи, преобладаващ дял (77,64%) се пада на разходите за заплати и други възнаграждения. Разходите за издръжка представляват 22,36% от текущите разходи. През 2017 г. няма одобрени капиталови разходи.

ОБЩИ ГОДИШНИ ПОКАЗАТЕЛИ ПО ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА ИНСПЕКЦИЯТА.

През 2017 г. от служителите с контролни функции в РЗИ – Шумен са извършени 10708 проверки при план 6949 (154% изпълнение). Средният брой проверки на една щатна длъжност е 150,81 (при план 97,88). Средната кратност на проверките в обект е 3,32 (при план 2,21).

Издадени са 304 предписания за отстраняване на хигиенни неблагоприятия и подобряване хигиенното състояние на обектите. Съставени са 41 акта за установяване на административни нарушения, от които 4 са по имуществени санкции. Издадени са 39 наказателни постановления на обща стойност 10100 лв., от тях 35 са постановления за наложена глоба на обща стойност 6100 лв. (средна сума на 1 наказателно постановление 174 лв.) и 4 наказателни постановления по имуществена санкция на обща стойност 4000 лв. (средна сума на 1 наказателно постановление 1000 лв.).

В РЗИ – Шумен през 2017 г. са постъпили 99 жалби и сигнали, от които 17 са били основателни, 48 – неоснователни, 32 – препратени към други институции за решаване по компетентност и 2 са в процес на решаване.

МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ

ЩАТ

1. Директор на дирекция	1
1. Главен инспектор	5
2. Младши експерт	2
3. Главен специалист	3
Всичко дирекция	11

КОНТРОЛ НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

1. Извършване на регистрация на лечебните заведения за извънболнична помощ, хосписите и лечебната дейност по чл. 2а от Закона за лечебните заведения и контрол по извършената регистрация:

1.1. През 2017 г. от дирекция „Медицински дейности“ са издадени 6 удостоверения за регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ и хосписи и 64 удостоверения за промяна в обстоятелствата по извършената регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ и хосписи;

1.2. Издадени заповеди за заличаване на регистрацията на лечебни заведения за извънболнична помощ - 10 бр.;

1.3. Издадени са 36 удостоверения и справки за актуално състояние на извършената регистрация;

1.4. Във връзка с чл. 81 от Закона за лечебните заведения са издадени 15 становища за недостатъчност;

1.5. Изпратени са 32 писма, свързани с воденето на регистъра на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите.

1.6. Извършени проверки по „Съответствие на заявените и отразени в Регистъра на ЛЗ за извънболнична помощ и хосписите при РЗИ-Шумен обстоятелства по регистрацията и предмет на дейност” - 23;

1.7. Извършени проверки по стандарт „Обща медицина” - 21.

Дейностите по регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ в дирекцията през 2017 г. са извършвани при спазване на изискванията и сроковете посочени в Закона за лечебните заведения.

2. Издаване на удостоверения за изпълнение на изискванията на наредбата по чл. 46, ал. 3 от Закона за лечебните заведения, правилника по чл. 28а, ал. 3 от Закона за лечебните заведения и на утвърдените медицински стандарти във връзка с издаването на разрешения за извършване на лечебна дейност от лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове:

Във връзка с подадени заявления от лечебни заведения за промяна на разрешението за осъществяване на лечебна дейност през 2017 г. от дирекция „Медицински дейности” са издадени 2 удостоверения след извършване на проверка за изпълнение изискванията на утвърдените медицински стандарти. Във връзка с подаденото заявление са извършени 2 проверки по медицински стандарт „Диализно лечение”. Проверки са извършени и са издадени удостоверения на „Дъчмед Диализа България - диализен център Шумен” ЕООД.

3. Уведомяване на Изпълнителна агенция "Медицински одит" за случаи на нарушения на медицинските стандарти, констатирани при изпълнение на правомощията на РЗИ:

През 2017 г. не са установявани случаи на нарушения на медицинските стандарти, за което да се е налагало да уведомяваме за становище Изпълнителна агенция „Медицински одит”.

4. Регистрация на лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве и контрол върху дейността им –

През 2017 г. няма издадени удостоверения за регистрация на лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве. Извършени са 2 проверки на регистрираните лица упражняващи неконвенционална медицина.

5. Издаване на разрешения за съхранението и продажбата на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина съгласно Наредба №5 от 2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти:

В дирекция „Медицински дейности” се води регистър на лицата, получили разрешение съгласно Наредба № 5 от 06.07.2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти.

Във връзка с водения регистър през 2017 г. няма издадени разрешения за съхраняване и продажба на лекарствени продукти на лекари и лекари по дентална медицина и не са издавани заповеди за прекратяване на разрешения за съхранение и продажба на лекарствени продукти.

6. Извършване на проверки по чл. 93 от Закона за здравето по жалби и сигнали при нарушаване на правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване, и участие в съвместни проверки с Изпълнителна агенция "Медицински одит":

Постъпилите през 2017 г. в дирекция „Медицински дейности” жалби и сигнали са 16.

От общия брой жалби постъпили в дирекцията 13 са били свързани с нарушаване правата на пациентите или с качеството на медицинското обслужване; с предлагането на лекарствени продукти; със санитарно-битовите условия в болнични заведения; с финансови

затруднения на лица, поради заболяване и др. За установяване на обстоятелствата във връзка с подадените жалби, от служителите на дирекцията са извършени 15 проверки в лечебни заведения. След извършените проверки 3 от жалбите са основателни, 4 – неоснователни и 6 жалби са препратени към други институции за решаване по компетентност.

Останалите 3 жалби/сигнали са били свързани с дейността на ТЕЛЖ -несъгласие с експертно решение или забавяне на преосвидетелстването.

Във връзка с постъпилите жалби и сигнали от дирекция „Медицински дейности” са изготвени и изпратени в законовия срок отговори до жалбоподателите и заинтересованите институции.

7. Контрол на заявяването, разпределението и разхода на лекарствени продукти, заплащани със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването за лечение на заболявания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване - контрол по лечението с еритропоетин.

През 2017 г. от дирекция „Медицински дейности” не са извършвани проверки по Наредба №34/25.11.2005 г. за реда за заплащане от републиканския бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

8. Изготвяне на актове за установяване на нарушения и наказателни постановления по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и предоставя информация за издадените наказателни постановления на Изпълнителната агенция по лекарствата.

За установяване на нарушения по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането са извършени 8 проверки (на тримесечие) в Отделение по трансфузионна хематология на „МБАЛ-Шумен” АД и ЦСМП-Шумен. За резултата от проверките са изготвени и изпратени 4 информации на ИАЛ. През отчетната 2017 г. не са констатирани нарушения в лечебните заведения във връзка с дейностите им по Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането.

9. Контрол върху дейността на лечебните и здравните заведения по осъществяването на метрологичен контрол върху медицинската техника и апаратура.

Извършени са 21 проверки за установяване спазването на изискванията на Наредбата за средствата за измервания, които подлежат на метрологичен контрол. Всички проверки са в лечебни заведения за първична медицинска помощ - индивидуална практика - от тях 20 в гр. Шумен.

10. Контрол на обектите за търговия на едро и дребно с лекарствени продукти по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (складове, аптеки, дрогерии).

10.1. Разглеждането и издаването на становища по проектната документация на обекти за търговия с лекарствени продукти се извършва от Експертния съвет по ЗТЕ към РЗИ - Шумен;

10.2. Издадени заключения за хигиенна оценка за откриване на обекти за търговия с лекарствени продукти - 2 бр.;

10.3. Издадени удостоверения за регистрация на дрогерия - 2 бр.;

10.4. Систематичен здравен контрол в обекти за търговия с лекарствените продукти - извършени са 135 проверки в аптеки и дрогерии;

10.5. Във връзка с установено несъответствие с изискванията на Наредба № 28 за устройството, реда и организацията на работата на аптеките и номенклатурата на лекарствените продукти е издадено 1 предписание на аптека.

В РЗИ-Шумен се води регистър на дрогерииите.

11. Дейности, предвидени в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите и нормативните актове по прилагането му:

11.1. Извършени са 37 проверки на търговци на едро и аптеки, извършващи търговия с наркотични вещества - от тях 36 на търговци на едро и аптеки, притежаващи лицензия за търговия с наркотични вещества и 1 проверка за издаване на протокол на търговци на едро

и аптеки, кандидатстващи за лицензия за търговия с наркотични вещества или промяна в обстоятелствата;

11.2. Не са извършени проверки в лечебни заведения, отчитащи специални рецептурни бланки за изписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества;

11.3. Предоставени са 752 кочана с рецептурни бланки за предписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества и 22 кочана специални формуляри за поръчка на медикаменти, съдържащи наркотични вещества;

11.4. Извършени са 24 вписвания в регистъра на специални формуляри по чл. 13, ал. 4 от Наредба № 21/12.10.2000 г. за изискванията към документацията и отчетността при извършване на дейности с наркотични вещества и техните препарати;

11.5. Приети са 360 протокола за отчитане на рецептурни бланки за предписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества и 372 протокола за отчитане на специални формуляри за поръчка на медикаменти, съдържащи наркотични вещества;

11.6. Приетите през 2017 г. отчети за движението на наркотичните вещества са 124, а изготвените от инспектора по наркотични вещества отчети за движението на наркотичните вещества - 4 (на тримесечие);

През 2017 г. не са извършвани съвместни проверки с МВР и ДАНС.

12. Водене на регистър на лекарите и лекарите по дентална медицина, които предписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества от приложения № 2 и 3 на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите.

В дирекция „Медицински дейности“ се води регистър на лицата, получили разрешение съгласно Наредба № 5 от 06.07.2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти.

Във връзка с водения регистър през 2017 г. няма издадени разрешения за съхраняване и продажба на лекарствени продукти на лекари и лекари по дентална медицина и не са издавани заповеди за прекратяване на разрешения за съхранение и продажба на лекарствени продукти.

13. Планиране, организиране и контрол на дейностите по медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи:

13.1. Изготвено е сведение за окомплектованост на структурите от здравната мрежа в областта с личен състав, леглови фонд и автотранспорт;

13.2. Изготвен е списък на потенциално опасните обекти в област Шумен;

13.3. Извършени са 5 проверки в лечебни заведения на организацията на медицинското осигуряване на населението при кризи в мирно и военно време;

13.4. Съгласувани са и са утвърдени плановете на 2 лечебни заведения при кризи от военен и невоенен характер;

13.5. Оказани са 12 методически помощи на специалистите по отбранително мобилизационна подготовка на лечебните заведения при изготвяне на плановете за работа във военно време;

13.6. Директорът на РЗИ-Шумен е участвал в 4 заседания на Постоянната областна комисия за бедствия, аварии и катастрофи;

13.7. Проведено е 1 заседание на Регионалния съвет по медицинско осигуряване при бедствия, аварии, катастрофи и тероризъм;

13.8. Изготвен е 1 доклад за Областния съвет за сигурност за медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи;

13.9. Изготвен е плана за дейността на РЗИ по организацията на медицинското осигуряване при кризи;

13.10. Други дейности, свързани с осигуряването на населението при бедствия, аварии и катастрофи:

- изготвен План за медицинското осигуряване на населението при тежки зимни условия за 2017/2018 г., включващ:

- разчет за болнично настаняване на болни на хемодиализа, родилки и тежко болни в случай на бедствена ситуация;

- списък на бременни жени от област Шумен с вероятен термин на раждане в периода 01.11.2017 г.-15.04.2018 г.;
  - списък на пациентите на хемодиализа от област Шумен;
  - списък на общопрактикуващите лекари от област Шумен.
  - предоставен на МЗ актуализиран план за работа при бедствия в частта снегонавявания, при изготвянето на който е предвиден пълния обем мероприятия за работа при усложнена зимна обстановка;
    - извършено е актуализиране на телефонния регистър на здравните и лечебни заведения от област Шумен и е предоставен на МЗ във връзка с поддържането на постоянна готовност на МЗ за реакция при кризи, бедствия, аварии и катастрофи;
    - изготвени са 3 доклада до областния управител, кмета на община Шумен и до МЗ относно подготовката на лечебните заведения за зимния период;
14. Разработване на военновременни планове за организацията на медицинската помощ за населението в региона и извършване на дейности по отбранително-мобилизационна подготовка.
- 14.1. Изготвен е плана на РЗИ - Шумен за привеждане в готовност за работа във военно време;
- 14.2. Изготвен е нов военновременен план на РЗИ - Шумен.
- 14.3. Други дейности на РЗИ-Шумен по отбранително-мобилизационна подготовка:
- проведено работно съвещание със специалистите по ОМП към ЛЗ от областта, на която са разгледани Наредбата за отсрочване на запасни и техника и са дадени указания относно информацията и попълването на предоставените електронни форми;
  - актуализирана заявка за безусловно и условно отсрочване на запасни, назначени на работа в РЗИ - Шумен и на техника-запас;
  - актуализиран плана за защита на пребиваващите в сградата на РЗИ - Шумен;
  - изготвен доклад до МЗ относно състоянието на имуществото на отрядите за медицинско осигуряване на територията на област Шумен;
  - проведени 2 тренировки по евакуация на персонала от сградата на РЗИ в случай на пожар или друго бедствие;
15. Участие в изработването на плана за действие за изпълнение на Областната здравна стратегия. Представителите от РЗИ – Шумен взеха активно участие при изработването на плана за действие (приложения, анализи, становища и предложения), в организацията и провеждането на 2 заседания на комисията.
16. Осъществяване на дейности по Закона за закрила на детето и по други нормативни актове съвместно със звената, ангажирани със социалното подпомагане в общините:
- 16.1. участия в заседания на Регионален съвет по осиновяване - 48;
- 16.2. участия в заседания на общински съвет за закрила на детето - 14. От тях 10 участия в заседания на Комисията по Приемна грижа към РДСП - Шумен, 3 участия в заседания на Комисия за детето към общини и 1 участие в работна среща на Мултидисциплинарния екип към община Шумен.
- 16.3. участия в заседания на Консултативни комисии към дирекции „Социално подпомагане” по общини - 48;
- 16.4. Участия на представител на РЗИ в работата на Екип за комплексна оценка на деца със специални образователни потребности към РИО - 1 участие.
- 16.5. През 2017 г. от дирекция „Медицински дейности” са изготвени и изпратени 2 преписки (на шестмесечие) по изпълнение на Стратегията за борба с трафика на хора.
- 16.6. Във връзка с получени от Държавна агенция „Закрила на детето” сигнали относно нарушения при спазване правата на детето са извършени 2 проверки в лечебни заведения, имащи отношение към конкретния случай.
- 16.7. Други дейности, свързани със детското здравеопазване:
- Изискана от лечебните заведения с родилни отделения информация за:
- броя на извършените превенции на изоставяне на дете на ниво родилен дом съгласно Методическото ръководство за превенция на изоставянето на дете на ниво родилен

дом и Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция - получени 12 справки от „МБАЛ-Шумен” АД;

- новородени деца, припознати от лица с чуждо или двойно гражданство - получени 12 справки от „МБАЛ-Шумен” АД;
- новородени деца с увреждания - получени 12 справки от „МБАЛ-Шумен” АД;
- починали деца - получени 12 справки от „МБАЛ-Шумен” АД;
- деца жертва на насилие или в риск от насилие - получени 12 справки от РДСП - Шумен.

Два пъти през 2017 г. (на шестмесечие) на МЗ е изпратена информационна карта, съдържаща данни за новородени деца в област Шумен в непосредствен риск от изоставяне или настаняване в специализирани институции, за новородени деца припознати от лица с чуждо или двойно гражданство, за новородени деца с увреждания, за починали деца и деца жертва на насилие или в риск от насилие.

16.8. В РЗИ се поддържа актуална информация за броя на децата, ползващи детски ясли и детски кухни на територията на региона. През 2017 г. не са извършени проверки в ДЯ и ДМК. На основание на писмо изх.№ 04-20-84/02.06.2016 г. на Министъра на здравеопазването се изпращаше обобщена информация в МЗ за броя на децата в детските ясли и броя на децата, ползващи детски кухни ежесмесечно до 10-число на следващия месец. Информацията се предоставя на РЗИ-Шумен от общините в област Шумен.

16.9. През 2017 г. е проведено 1 заседание на Комисията по детска смъртност за област Шумен - изготвени са 1 протокол и 7 броя анкетни карти на починали деца от 0-17 г. възраст.

17. Други дейности:

17.1. Извършени проверки във връзка с писма на МЗ:

- проверка в „МБАЛ-Шумен” АД на дейностите, финансирани по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве.
- Информация за предприетите действия по направените предложения за информиране на медицинските специалисти относно задълженията им по чл. 7 от Закона за закрила на детето
- Доклад за извършените проверки на лицата упражняващи неконвенционални методи за лечение.

17.2. От дирекция „Медицински дейности” са изготвени и предоставени 2 информации по Закона за достъп до обществена информация;

17.3. През 2017 г. от служители на дирекция „Медицински дейности” са извършени 235 проверки във връзка със спазването на чл. 56 от Закона за здравето. С проверки са обхванати 185 обекта, от които 129 други закрити обществени места по смисъла на § 1а от допълнителните разпоредби на Закона за здравето и 56 лечебни заведения.

МЕДИКОСТАТИСТИЧЕСКА И ИКОНОМИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ

1. Събиране и анализиране на информация, свързана с разходването на публични средства в лечебните и здравните заведения на територията на областта, и осъществяване на контрол по спазването на методиката за субсидиране на лечебни заведения със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването.

През 2017 г. две лечебни заведения от Област Шумен - „МБАЛ-Шумен” АД и „МБАЛ-Велики Преслав” ЕООД имаха сключени договори с Министерство на здравеопазването по методиката за субсидиране на лечебните заведения.

За отчетния период в РЗИ-Шумен са приети, проверени и изпратени в НЦОЗА 32 отчета (месечни и тримесечни) на лечебните заведения сключили договор с МЗ. При необходимост от служителите на дирекцията е оказвана методична помощ на лечебните заведения по методиката за субсидиране за 2017 година. От проверените през годината отчети 5 са преработвани допълнително от лечебните заведения.

Съгласно изискванията на методиката са извършени 18 бр. проверки (по 9 на всяко лечебно заведение), при които са проверени 5% от отчетените случаи.

2. Контрол по спазване на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти.

През 2017 г. от служителите на дирекция „Медицински дейности“ са изготвени 112 протокола при извършени проверки в лечебни заведения по спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, използването, съхраняването и предоставянето на медицинска документация.

3. Проучване и установяване потребностите в областта от лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти и други медицински и немедицински специалисти с висше образование и предлага на министъра на здравеопазването броя на местата за следдипломно обучение .

3.1. съвместно с районните колегии на съсловните организации е извършено проучване на потребностите от съответни специалисти в областта. Въз основа на събраната и обработена информация е изготвен и предоставен на МЗ анализ на състоянието на специалистите в областта на здравеопазването за област Шумен за 2017 г. В анализа е включена информация за броя на придобилите и упражняващите специалност по възрастови групи, осигуреността на населението от областта със съответен вид специалисти, потребностите на населението от специалисти и прогноза за броя на упражняващите специалност и тяхната възраст и за потребностите от специалисти през следващите пет години;

3.2. предоставена информация на Министерство на здравеопазването за броя на общопрактикуващите лекари без специалност или с придобита специалност, различна от „Обща медицина“, разкрили амбулатория за първична медицинска помощ на територията на област Шумен в срока по § 6, ал. 1, т. 1 от ПЗР на Закона за лечебните заведения.

3.3. приети и изпратени заявки за курсове за следдипломно обучение - 17 бр.;

3.4. Във връзка с взето решение на заседание на Областен съвет по здравеопазване, сформиран към областния управител на област Шумен е изготвен и представен пред членовете на комисията анализ на състоянието на човешките ресурси в системата на здравеопазването в област Шумен.

4. Събиране, обработване и предоставяне на финансово-икономическа статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на региона:

4.1. Събрани, обработени и проверени 6 отчета по разделно отчитане на разходите в лечебните заведения - на „МБАЛ-Шумен“ АД с адрес на дейност гр. Шумен и гр. Нови пазар, „МБАЛ-В. Преслав“ ЕООД, ДПБ с. Царев брод, „КОЦ - Шумен“ ЕООД и ЦСМП;

4.2. Събрани и обработени справки за натуралните показатели в делегираните от държавата дейности по здравеопазване от общините - 24 бр.

5. Събиране, обработване и предоставяне на медико-статистическа информация за дейността на лечебните и здравните заведения.

5.1. Събиране, извършване на контрол и предоставяне на НСИ на отчетите за дейността на Детски ясли, Обединени детски заведения - обработени 15 бр. отчети;

5.2. Събиране, извършване на контрол и предоставяне на НСИ на годишните отчети за легловия фонд и персонала на ЛЗБП, хосписите, ЛЗИБП (ДКЦ, МЦ, МДЦ, СМДЛ, СМТЛ, ЦСМП, РЗИ и други дейности в здравеопазването към общините) - обработени общо 58 отчета.

5.3. Събиране, извършване на контрол, обработка и предоставяне на НЦОЗА на годишните статистически отчети на: ЛЗБП и хосписите; ЦСМП по филиали и ЛЗИБП по групировки; специализирани кабинети (психиатрични, кожно-венерологични и пневмофтизиатрични) към ЛЗИБП. Обработени отчети АСМП - 191; СБАЛК - 6; ДПБ - 9 и приложения към тях при спазване графика за изпращане на НЦОЗА.

5.4. Събиране, извършване на контрол и обработка на оперативна статистическа информация - обработени през годината общо 92 отчета и сведения;

5.5. Кодирание и обработване на Съобщения за смърт за събития на територията на областта - обработени през годината 2170 бр. съобщения.

5.6. Въвеждане и одобряване в Уеб базиран портал за мониторинг на суицидните действия-получени карти за суицидно действие 91.

5.7. Събиране и обобщаване на информацията от лечебните заведения в област Шумен по Национална програма „Превенция на самоубийствата в Република България 2013-2018 г.” и изпращане ежемесечно в НЦОЗА - 12 бр. за 2017 г.

5.8. Обработени съобщения, справки и др. - 248 справки за свободните легла.

5.9. Извършени са 12 проверки в лечебни заведения за установяване спазването на изискванията на Наредба №1 от 27.02.2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения. На 5 лечебни заведения е оказана и методична помощ.

6. Изработване, анализ и оценка на здравно-демографските процеси на територията на региона, необходими за формирането на национална и регионална здравна политика.

След обработване на статистическата информация предоставена от ТСБ, НСИ и от годишните отчети на лечебните заведения за 2016 г. са изготвени 59 справки за годишник – таблици със здравно-демографски, медико-статистически показатели на лечебните заведения и икономически показатели. Изготвен е годишен анализ на здравно-демографското състояние на населението и здравната мрежа в Област Шумен за 2016 г. Изготвени са 65 справки за здравно-демографския анализ.

ДЕЙНОСТИ ПО МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА И РЕГИОНАЛНА КАРТОТЕКА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ЕКСПЕРТИЗИ

1. Организиране и контрол на дейността по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза:

1.1. Издаване на заповеди за състав на ЛКК.

През 2017 г. от дирекция „Медицински дейности” са издадени 65 заповеди, от които 16 за сформиране на ЛКК, 34 за неработещи, а 15 са за промени в състава на ЛКК или промяна на други обстоятелства (промяна на работния график, промяна в местоположението за провеждане на заседанията на ЛКК и др.).

1.2. Извършване на проверки по медицинската експертиза в лечебни заведения в т. ч. проверки от Регионален съвет на издадени решения за временна неработоспособност и Експертни решения по чл. 103, ал. 3 на Закона за здравето.

Извършени са общо 27 проверки на лечебни заведения за контрол на временната неработоспособност, 3 от които са по линия на Регионален съвет с участие на представители от РЗИ, РЗОК и НОИ.

Във връзка с контрола на издадените актове от органите за експертиза на временната неработоспособност през 2017 г. Регионалният съвет по чл. 111 от Закона за здравето е провел 4 заседания.

1.3. Организация по експертната на трайната неработоспособност и преосвидетелстване:

- приети и обработени документи за явяване на ТЕЛК - 3349 бр.;
- обработени медицински експертни досиета за служебно преосвидетелстване - 4299 бр.;
- създадени и обработени преписки по обжалени болнични листове и експертни решения общо 154. От тях 97 са обжалени чрез РКМЕ, а 57 чрез Регионален съвет.

НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

През 2017 г. щатното разписание на Д“НЗБ” бе както следва:

Директор на дирекция	1
Отдел ПЕК вкл. Имунизационен кабинет	
1. Началник отдел	1
2. Главен инспектор	2
4. Старши инспектор	1
5. Младши инспектор	7
6. Младши експерт	1

4. Изпълнител-хигиенист	1
Отдел "Медицински изследвания"	
1. Началник отдел	1
2. Главен експерт	1
3. Младши експерт	3
4. Изпълнител-хигиенист	1
Всичко дирекция	20

През годината се освободиха две бройки (на младши инспектор и старши инспектор). Три месеца отдел ПЕК работи с намален състав. След проведен конкурс бяха назначени младши инспектор и старши инспектор.

Щатната окомплектованост на този етап удовлетворява нуждите на дирекцията, но се чувствуват някои трудности (липса на достатъчно лекари епидемиолози).

Контролна и организационно-методична помощ.

Цялостната дейност на Д"НЗБ" по ДЗК бе организирана по предварително изготвени в началото на годината планове по отдели и индивидуални, съобразени с целите и изискванията на МЗ и регионалните приоритети по профилактика и контрол на острите заразни и паразитни болести, както и за имунопрофилактиката. Внедрената компютърна програма за ОЗБ улеснява и унифицира изготвянето на отчетите и помага за проследяване на тенденциите в развитието на заразните и паразитни болести и епидемиологичните показатели. Изработват се месечни, тримесечни и годишни отчети, таблици, графики и анализи. Всички обекти имат оформени досиета, в които се съхраняват всички протоколи от извършени проверки и етапни епикризи.

Анализът на данните от проведените епидемиологични проучвания показва, че от всичко регистрирани през 2017 г. 1208 случая на заразни заболявания (без паразитологичните заболявания), с епидемиологично проучване са обхванати 100%. Общо проучените огнища са 1773, от които 25,94% (460) са селски и 74,05 % (1313) градски. Проучените огнища от лекар са 4,17% (74).

Броят на откритите източници на зараза от епидемиологичните проучвания са 534, което представлява 30,12%. Общо са наблюдавани 12751 контактни, от които 1,56% (200 сл.) са лабораторно изследвани. С положителен резултат са 10,50% (21 сл.). От контактните са заболели 0,27% (35 сл.). Гамаглобулинова профилактика не е провеждана.

Плановите проверки, които отдел "ПЕК" е извършил през отчетната година бяха планирани и извършени съгласно дадените указания от МЗ. Съгласно плана на контрол са подлежали 622 лечебни, здравни и други заведения с общо 975 обекта. Извършени са общо 2959 проверки в обектите както следва:

- Лечебни заведения за извънболнична помощ – 1558;
- Амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ – 708;
- Амбулатории за групова практика за първична медицинска помощ - 88;
- Амбулатории за индивидуална практика за специализирана медицинска помощ – 266;
- Амбулатории за групова практика за специализирана медицинска помощ – 25;
- Амбулатории за индивидуална практика за първична дентална медицина – 225;
- Амбулатории за групова практика за първична дентална медицина – 38;
- ДКЦ – 51;
- Медицински центрове – 105;
- Дентални центрове – 4;
- Медико-диагностични лаборатории – 28;
- Медико-технически лаборатории – 20;
- Лечебни заведения за болнична помощ – 143;
- рисковни отделения – 99;
- нерисковни отделения – 42;
- други – 2;
- Други лечебни заведения – 58;
- ЦСМП плус филиали – 16;

- КОЦ – 18;
- Други ЛЗ –22;
- Здравни кабинети в училища и детски заведения – 332;
- Други обекти – 12;
- Обекти с обществено предназначение – 600;
- Дейности по опасни отпадъци – 256

Издадени са 195 предписания във връзка със санитарно-хигиенното състояние на здравните кабинети, борба с ВБИ, борба и профилактика на ОЗБ, във връзка с Наредба № 21 от 18.07 2005 год. Съставени са 2 акта. Издадени са 2 наказателни постановления на обща сума 600 лв.

В отдела бяха извършени дейности по отношение на:

- Удостоверения за регистрация /разрешаване на лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ /– 22 бр;
- Сертификат за имунизационно състояние (международен) – 11 бр;
- Имунизационно свидетелство – 0 бр;
- Издаване на удостоверение за правоспособност за изпълнител на ДДД дейности – 5 бр;
- Издаване становище за класифициране на отпадъците - 8 бр;

През 2017г. са извършени 3 тематични проверки.

- Проверка имунизационния обхват на децата подлежащи на реимунизация с Пентаксим и Тетраксим. Проверени бяха всички ОПЛ. През периода 2014 – 2017 г. в област Шумен са подлежащи на реимунизация с Тетраксим 6787 деца, от които 5312 (78,27%) са обхванати. Причините за необхванатите 1475 деца (21,73%) са както следва:

- 791 (53,63%) - живеят в чужбина;
- 10 (0,68%) - отказали реимунизация;
- 75 (5,08%) - няма данни за имунен статус;
- 24 (1,63%) - трайни медицински противопоказания;

Продължава издирването и обхващането на останалите 575 (38,98%) деца.

През периода 2014 – 2017 г. в област Шумен са подлежащи на реимунизация с Пентаксим 4851 деца, от които 4136 (85,26%) са обхванати. Причините за необхванатите 715 деца (14,74%) са както следва:

- 308 (43,08%) - живеят в чужбина;
- 7 (1,10%) - отказали реимунизация;
- 8 (1,12%) - няма данни за имунен статус;
- 19 (2,66%) - трайни медицински противопоказания;

Продължава издирването и обхващането на останалите 373 (52,17%) деца.

- Във връзка с констатираните случаи на опаразитяване с главови въшки и гниди на учениците в училищата и децата от ДГ, бе извършена тематична проверка „Провеждане на филтър за опаразитяване в училища, детски градини и ОДЗ”.

Извършени бяха 102 проверки в училищата и 202 в детските градини, с които се обхванаха 51 училища и 101 ДГ и ОДЗ. В училищата се прегледаха 18243 ученика, от които 97 опаразитени - 0,53%. В ДГ и ОДЗ се прегледаха 5323 деца, от които 33 опаразитени – 0,62%. На всяко училищно и детско заведение бе направено предписание, с което се предписаха противоепидемични мероприятия за намаляване на опаразитеността.

- Наличие и състояние на стерилизационна апаратура в лечебните заведения.

През 2017 година са извършени 583 проверки в лечебните и детските заведения на територията на област Шумен. Същите разполагат с 3 автоматични стерилизационни уредби, 1 газов стерилизатор, 367 сухи стерилизатора, 108 автоклава и 61 сушилни шкафа в детските заведения. Взети са 2964 проби от инструментариум за контрол на качеството на проведените стерилизации, от които 23 са нестандартни. През годината са въведени в експлоатация нови 5 автоклава.

През отчетния период постъпиха 11 жалби, свързани с хигиена в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ, отношение на здравни работници към пациенти и др. 9 от жалбите са неоснователни, 1 жалба е препратена за разглеждане по

компетентност и 1 жалба е в процес на разглеждане. Извършени бяха проверки в съответните лечебни заведения и от получените резултати се изготвиха отговори на жалбите и се предоставиха на жалбоподателите.

И през 2017 г. успоредно с провеждането на текущия здравен контрол, целогодишно е оказвана организационно-методична помощ по проблемите на профилактиката и контрола на заразните и паразитни болести в лечебните заведения за болнична и доболнична помощ и в здравните кабинети в детските и учебни заведения. Под различни форми са разяснявани нови нормативни и поднормативни документи, разпоредителни писма на МЗ, обсъждани са пропуски във воденето на медицинската документация, срочното представяне на отчетите в РЗИ, обсъждани са редица актуални проблеми в областта на заразните болести.

Анализ на заразните заболявания.

Анализът представя развитието и характерните особености на епидемичния процес при острите инфекциозни болести в Шуменска област през 2017 г.

Основните епидемиологични показатели са определени на база отчетни данни на отдела, допълнени с резултатите от лабораторните изследвания извършени в хода на епидемиологичните проучвания за целите на епидемиологичната диагноза. За целите на сравнителния анализ, динамичните промени на епидемиологичните показатели при отделните инфекции са показани в табличен вид.

Данните от епидемиологичната обстановка в областта са интерпретирани в контекста на регионалните тенденции през последните години в съответствие с целите и програмата на МЗ по профилактиката и контрола на заразните болести.

1. Обща заболяемост, смъртност и леталитет.

През 2017 г. са регистрирани 1208 заразни заболявания (без грип и ОРЗ и паразитологични заболявания), срещу 1664 за 2016 г. Общата заразна заболяемост е 692,36‰ срещу 940,51‰. Наблюдава се 1,38 пъти намаление показателите на общата заразна заболяемост.

През годината няма регистрирани смъртни случая от остри заразни болести.

С най-висока обща инфекциозна заболяемост в областта са общините Нови пазар – 1085‰ (178 сл.), Каспичан – 861‰ (65 сл.) и Шумен - 726‰ (647 сл.). С най-ниска обща заболяемост са общините: Каолиново - 430‰ (54 сл.), Никола Козлево – 456‰ (28 сл.) и Венец – 508‰ (36 сл.). Най-засегнати са възрастовите групи 1-3 год. – 208‰ (363 сл.), 4-7 год. – 187‰ (326 сл.) и 8-14 год. – 99,7‰ (174 сл.). От всичките ОЗБ 58,11 % (702 сл.) са хоспитализирани: първи ден – 90,59% (636 сл.) и втори ден – 3,56% (25 сл.). 71,52% (864 сл.) от болелите са регистрирани в градовете, а 28,48% (344 сл.) в селата. През двата сравнявани периода 2016 г. и 2017 г. година в динамиката на епидемиологичните показатели при отделните нозологични единици се наблюдават следните промени.

- При въздушно-капковите инфекции се наблюдава намаление на заболяемостта 1,67 пъти, главно за сметка на заболяемостта от варицела.
- Заболяемостта от чревни инфекции е 1,10 пъти по-ниска от стойностите за 2016 г.
- При вирусните хепатити се наблюдава значително намаление на заболяемостта (3,78 пъти) за сметка на вирусен хепатит тип А.
- Заболяемостта при трансмисивните инфекции се задържа.
- Невроинфекциите са увеличени 4,25 пъти за сметка на ОВП.
- При инфекциите с множествен механизъм на предаване се наблюдава задържане на заболяемостта.
- При полово преносимите инфекции се наблюдава намаление на заболяемостта 2,2 пъти за сметка на първичния сифилис.

Епидемиологичната характеристика на острата заразна заболяемост през 2017 година в Шуменска област се определя най-общо така:

- значително намаление на общата заболяемост, главно за сметка на въздушно-капковите инфекции ;
- значително намаление на заболяемостта от въздушно-капкови инфекции главно за сметка на варицела;

- задържане заболяемостта от чревните инфекции;
- значително намаление на заболяемостта от вирусни хепатити;
- задържане на заболяемостта от трансмисивни инфекции;
- значително увеличение на заболяемостта от невроинфекции;
- значително намаление на полово-преносими инфекции;

2. Структура на инфекциозната заболяемост.

Структурата се определя от две групи инфекции: въздушно-капкови – 45,61% (551 сл.) и чревни - 50,00% (604 сл.). Вирусните хепатити са 1,16% (14 сл.). Относителният дял на трансмисивните инфекции е 1,24% (15 сл.), а невроинфекциите – 1,41 % (17 сл.). Инфекциите с множествен механизъм на предаване са 0,16% (2 сл.). Полово-преносимите инфекции са 0,41% (5 сл.). Заболяемостта от инфекции на дихателните пътища е значително намалена – 315,80‰ (551 сл.) срещу 519,43‰ (919 сл.) за 2016 г. Ясно изразената тенденция през последните години за увеличение на дихателните инфекции спрямо чревните, през тази година не се потвърждава. При чревните инфекции се наблюдава задържане на заболяемостта – 346,18‰ (604 сл.) срещу 374,74‰ (663 сл.) за 2016 година. Заболяемостта от вирусни хепатити е намалена 3,78 пъти за сметка на вирусен хепатит тип А. Невроинфекциите са увеличени 4,25 пъти за сметка на ОВП (14 сл.), а при трансмисивните се наблюдава задържане на заболяемостта. Полово-преносимите инфекции отбелязват 2,2 пъти намаление. Основните епидемиологични показатели, характеризиращи разпространението на заразните болести, представени по нозологични единици е както следва:

Чревни инфекции.

През 2017 г. чревната заболяемост бележи 1,10 пъти намаление в сравнение с 2016 г. Тенденцията до сега чревните инфекции да заемат второ място в структурата на острите заразни болести е нарушена. Чувствително е намалена заболяемостта при колиентеритите – 3,23 пъти. При останалите чревни инфекции заболяемостта е намалена - 1,03 пъти при салмонелозите, 6 пъти при шигелозите и 1,21 пъти при ентероколитите. При ротавирусните гастроентерити в сравнение с 2016 г. се наблюдава 1,58 пъти увеличение на заболяемостта.

В структурата на чревните инфекции отново превес имат ентероколитите с неизяснена етиология 67,38% (407 сл.). Относителният дял на шигелозите и салмонелозите е съответно 0% (0 сл.) и 5,96% (36 сл.). За останалите чревни инфекции относителният дял е 26,65% (161 сл.).

С най-висока заболяемост са общините:

- Каспичан – 450‰ (34 сл.)
- Смядово – 404‰ (25 сл.)

Най-ниска е заболяемостта в общините:

- Каолиново – 223‰ (28 сл.)
- Хитрино – 246 ‰ (16 сл.)

Регистрираните в Община Шумен чревни инфекции представляват 52,32% (316 сл.) от всички чревни заболявания в областта. Най-засегнати са възрастовите групи 1-3 год. - 37,74% (228 сл.) и 4-7 год. - 16,06% (97 сл.). Анализът на сезонността показва лятно-есенна зависимост, като най-много заболявания са регистрирани през месеците: юли – 11,42% (69 сл.) и август – 13,41% (81 сл.). В градовете са регистрирани 65,56% (396 сл.) и в селата 34,44% (208 сл.). Всички заболели са обхванати с епидемиологично проучване.

Инфекции на дихателните пътища.

Заболяемостта от въздушно-капкови инфекции е 315,80‰ (551 сл.) срещу 519,43‰ (919 сл.) за 2016 г. Наблюдава се 1,67 пъти намаление на заболяемостта. Най-висока е заболяемостта в общините Нови пазар - 701‰ (115 сл.) и Каспичан - 371‰ (28 сл.). Най-ниска е заболяемостта в община Върбица – 87‰ (9 сл.). Относителният дял спрямо общата заболяемост е 45,61%. Трудно управляемите инфекции представляват 93,83% (517 сл.) от въздушно – капковите инфекции. 78,58% (433 сл.) са регистрирани в градовете по понятни причини. 11,07% (61 сл.) са хоспитализирани. Най-много са регистрираните заболели през месеците януари, април, май и юни – 40,29% (222 сл.).

Наблюдава се изразена зимно - пролетна сезонност. Най-засегнати са възрастовите групи 4-7 год. – 39,75% (219 сл.) и 1-3 год. - 23,59% (130 сл.). Проучени са общо 947 огнища, от които 20,59% (195 сл.) са проучени в селата. Открити са 480 източника на зараза. Регистрирани са 8291 контактни, от които 21 са заболели.

Туберкулоза.

Регистрираната заболяемост е 19,49‰ (34 сл.) срещу 19,78‰ (35 сл.) за 2016 г. Наблюдава се задържане на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 2,81%, а спрямо дихателните инфекции е 6,17%. Най-висока е заболяемостта в общините Хитрино– 61,39‰ (4 сл.) и Каспичан – 52,98‰ (44 сл.). 58,82% (20 сл.) от регистрираните са в градовете. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 50-59 г. –26,5% (9 сл.) и 60-70 г. – 17,6% (6 сл.). 100% (34 сл.) са лекувани в болнично заведение. Изразена сезонност не се наблюдава.

Грип и ОРЗ

През 2017 година е регистрирана заболяемост 4705,19‰ (3656 сл.) случая на ОРЗ. През зимния период най-висока заболяемост бе регистрирана през 2-ра седмица – 222‰. Предвид регистрираните стойности на заболяемостта, грипна епидемия не бе обявявана. Анализът на заболяемостта по възрастови групи показва, че най-висока заболяемост има във възрастовите групи 5-14 години – 17337,11‰ (1224 сл.) и 0-4 год. - 14016,62‰ (506 сл.)

Трансмисивни инфекции

Регистрирана е заболяемост 8,60‰ (15 сл.) срещу 7,35‰ (13 сл.) за 2016 г. Наблюдава се 1,15 пъти увеличаване на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 1,24%. С най-висока заболяемост е община Шумен – 12,35‰ (11 сл.) Най-засегната е възрастовата група 30-69 г. – 0,75‰ (13 сл.). 80,00% (12 сл.) са регистрирани в градовете. Хоспитализирани са 100% (15 сл.). По голяма част от болелите са регистрирани през пролетно-летния сезон. Проучени са 17 огнища и са открити 9 източника на зараза.

Невроинфекции

Регистрирана е 9,74‰ (17 сл.) заболяемост срещу 2,26‰ (4 сл.) за 2016 г. Наблюдава се 4,25 пъти увеличение на заболяемостта за сметка на ОВП. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 1,40%.

Инфекции с множествен механизъм на предаване

Регистрираната заболяемост няма статистическа стойност.

Полово – преносими инфекции

Заболеваемостта от ППИ е 2,87‰ (5 сл.) срещу 6,22‰ (11 сл.) в сравнение с 2016 г. Наблюдава се 2,2 пъти намаление на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата заболяемост е 0,41%. Регистрираните случаи от сифилис в различните форми представляват 100% (5 сл.) от ППИ. Най-висока е заболяемостта в община Никола Козлево - 16,30‰ (1 сл.). Най-засегната е възрастта 20–49 г. - 80,00‰ (4 сл.). 40,00% от болелите са регистрирани в градовете. Няма изразена сезонна зависимост. Проведени са 5 епидемиологични проучвания, като са открити 5 източници на зараза.

Регистрирани взривове

През 2017 г. няма регистрирани епидемични взривове в област Шумен.

Анализ на резултатите от микробиологичния контрол на дезинфекционния и стерилизационен режим.

Микробиологичният лабораторен контрол в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ на извършваните в тях дезинфекции и стерилизации се провеждаше по предварително установен график, съобразен по обем със спецификата на лечебните заведения. Микробиологичен контрол се извършваше и по епидемични показания. Общият брой на взетите проби за контрол на дезинфекциите и стерилизациите за 2017 г. е 4508. От

тях 49 – 1,08% са нестандартни от общия брой взети проби за периода. За сравнение през 2016 г. общият брой взети проби е 4770, като от тях нестандартни са 77– 1,61%, което показва намаление на процента на нестандартните проби за 2017г., даващо ни основание да приемем, че има подобрение на качеството на дезинфекционния режим осъществяван в контролираните обекти.

Общият брой на взетите проби за контрол на дезинфекциите през 2017 г. е 1619, от тях 26 са нестандартни проби което е 1,60% спрямо 2,23% за 2016 г., което потвърждава тезата за подобрение на качеството на дезинфекционния режим през 2017г.

В структурно отношение нестандартните проби се разпределят както следва:

- нестандартни проби от повърхности – 15 броя или 1,28% спрямо 1,94% през 2016 г.
- нестандартни проби от специализирана медицинска апаратура – 1 брой или 1,61% спрямо 8,33% през 2016 г.
- нестандартни проби от ръце на медицински и немедицински персонал – 4 броя или 6,25% спрямо 10,04 % за 2016 г.
- нестандартни проби от медицински инструментариум - 23 броя или 0,77% спрямо 2,54% за 2016 г.
- нестандартни проби от съдове за хранене през 2017г. няма, а през 2016г. са били 3,57%.

За всички до тук изброени нестандартни проби е налице намаление на процента в сравнение с предходната година.

- нестандартни проби от болнично бельо – 3 броя или 4,16% спрямо 2,00% за 2016 г., което показва двойно увеличение на нестандартните проби.

- нестандартни проби от предмети за обслужване на болни - 1,87% за 2017г срещу същия процент за 2016 г. Регистрира се запазване на нивото им от предходната година.

В етиологичната структура на нестандартните проби, установени при контрола на дезинфекционния режим Коагулазонегативните стафилококи са водещи – 61,5%; следвани от Псевдомонас специес – 30,17%; Псевдомонас аерогиноза - 3,84% и Бацилус специес – 3,34%.

През 2017 г. са взети 2890 проби за контрол на стерилизациите, от които 23 са нестандартни – 0,79% спрямо 1,21% през 2016 г. От изолираните микроорганизми в нестандартните проби преобладават Коагулазонегативни стафилококи – 95,6%, Стафилококус ауреус – 4,4%. Изолирането им налага извода за вторично контаминиране на стерилните материали.

При проведения текущ контрол в стерилизационните на лечебните заведения за болнична помощ се констатира стриктно спазване на режима на стерилизация, както и своевременно му отразяване в журналите за извършена стерилизация.

Анализ на ВБИ.

Провеждането на надзор на нозокомиалните инфекции е задължително за всяко лечебно заведение за болнична помощ. Въведените предпазни мерки в лечебните заведения представляват задължителен минимум от изисквания за ограничаване риска от разпространение на нозокомиалните инфекции.

При извършените през 2017 г. текущи проверки в лечебните заведения за болнична помощ се констатира, че се спазват разработените от тях и одобрени от Дирекция “НЗБ” програми за превенция и контрол на нозокомиалните инфекции и подобряване регистрацията и отчитането по Наредба №21.

В лечебните заведения със стационар в Шуменска област през 2017год. са регистрирани 533 болни с ВБИ при преминали 32106 болни, което е равно на 1,66% спрямо 1,73% за 2016 година, на лице е задържане на заболеваемостта от ВБИ.

Най-висок процент болни с ВБИ е регистриран в МБАЛ-Шумен АД – 2,38%, спрямо 2,52% за 2016 г., на лице е леко занижаване на процента на регистрираните ВБИ в МБАЛ-Шумен АД за периода на 2017 г.

Занижен е процентът на регистрираните болни с ВБИ в КОЦ-Шумен ЕООД, съответно той е 0,37% спрямо 0,51% през 2016 г.

За ДПБ с. Царев брод са регистрирани – 0,11% спрямо 0,32% за 2016г., трикратно

понижение на регистрираните ВБИ за периода на 2017г.

За „МБАЛ гр.Велики Преслав”ЕООД и „СБАЛК Мадара” ЕАД Шумен не са регистрирани нозокомиални инфекции, което е без промяна спрямо 2016 г.

В структурно отношение на ВБИ най-голям е относителния дял на инфекциозна пикочните пътища (ИПП) – 30,72% спрямо 33,75% за 2016 г. На второ място са пневмониите – 19,12% спрямо 12,90% за 2016 г. На трето място са инф. на хирургичното място – 14,73% спрямо 14,20% за 2016 г. На четвърто място са инфекциите на кръвта – 11,12% спрямо 7,03% за 2016 г., на пето място са инфекции на окото, УНГ и устна кухина - 9,40% спрямо 14,21% за 2016 г., на шесто място са инфекции свързани с катетиризиране – 4,39% спрямо 3,80% за 2016 г., на седмо са инфекциите на долни дихателни пътища – 2,35% спрямо 2,11% за 2016 г., на осмо място са инфекциите на гастроинтестиналния тракт – 1,72% спрямо 0,38% за 2016 г., на девето място са инфекции на половите органи –1,25% спрямо 2,67% за 2016 г., на десето място са инфекциите на кости и стави, инфекции на кожа и меки тъкани – 0,31% в сравнение с 0,42% за 2016 г. На последно място са инфекциите на сърдечно - съдовата система 0,16%.

Като цяло е завишен броят на инфекциите на пневмониите с 6,22%, инфекциите на кръвта с 4,09%, инфекциите свързани с катетеризацията с 0,59%, инфекциите на хирургичното място с 0,53%, инфекциите на долните дихателни пътища с 0,24%.

Намален е процента на инфекциите свързани с окото, УНГ или устна кухина с 4,81%, инфекции на пикочните пътища с –3,03%, инфекциите на половите органи с 1,42% и инфекциите на гастроинтестиналния тракт с – 0,67% .

Обединените в графата други инфекции запазват своето ниво от предходната година.

Етиология на най-честите ВБИ според причинителя:

От регистрираните през 2017 г. ВБИ – 88,40% са етиологично изяснени, което е с 3,45% в повече в сравнение с 2016 г.

В етиологията на нозокомиалните инфекции определящо място имат грам-негативните бактерии с най-висок относителен дял на Ешерихия коли инфекциите – 17,24% спрямо 18,14% за 2016 г.

На второ място е групата на недоказаните микроорганизми – 11,60% спрямо 15,05% през 2016 г. Следват Ентеробактер клоаце - 8,31% срещу 5,77% за 2016 г, Стафилококус ауреус - 8,15% срещу 9,70% за 2016 г., Клебсиела пневмоние – 7,52% срещу 10,97% за 2016г., Ацинетобактер баумани – 7,52% срещу 3,52% за 2016г., Кандида албиканс – 6,58% срещу 3,94% за 2016 г., Псевдомонас аеругиноза – 6,58% спрямо – 4,50% за 2016г., Ентерококус фекалис – 5,02% спрямо 5,34% за 2016 г., Стафилококус коаголаза нег – 6,05% срещу 6,05% за 2016г, Протеус мирабилис -3,61% към 1,97% за 2016 г., Стрептококус пневмоние – 2,35% към 1,55% за 2016 г., Стрептококи други – 1,41% към 2,53% за 2016г., Ротавируси – 0,94% срещу 0,70% за 2016 г. На последно място са Псевдомонас други – 0,63% в сравнение с 0,98% за 2016г.и Кандида – 0,63% в сравнение с 0,70% за 2016 г.

През 2017 г. в лечебните заведения със стационарни отделения на територията на област Шумен не са регистрирани ВБИ взривове.

С оглед контрол върху антибиотичната политика и косвено ориентиране на състоянието по отношение ВБИ се проследява процентът на лекуваните с антибиотици пациенти.

Процентното изражение на получилите антибиотично лечение пациенти в лечебните заведения в Шуменска област е както следва:

„МБАЛ-Шумен” АД - 31,86% спрямо 32,07% през 2016 г.

„МБАЛ-В.Преслав” ЕООД – 11,19% спрямо 6,96% през 2016 г.

„КОЦ-Шумен” ЕООД– 20,63% спрямо 21,23% през 2016 г.

„СБАЛК Мадара” ЕАД гр. Шумен 1,96% спрямо 1,50% през 2016 г.

ДПБ с.Царев брод – 3,90% спрямо 4,20% през 2016 г.

Годишен анализ на профилактичните имунизации.

Осигуряване на биопродукти за извършване на задължителни планови и целеви имунизации и на постекспозиционна профилактика.

Ежегодно, в срок до 31 август РЗИ Шумен представя в МЗ обобщен план за следващата календарна година, който включва броя на лицата, подлежащи на задължителни и целеви имунизации и реимунизации и на постекспозиционна профилактика със серуми и имуноглобулини. Необходимите количества биопродукти за обхващане се разпределят по тримесечия, съобразно плановете предадени от общопрактикуващите лекари. През 2017 година осигуряването на биопродуктите от склада на МЗ се осъществяваше ритмично и съобразно плановете нужди на потребление. Адекватна беше реакцията със заместването и отпускането на нови ваксини в съответствие с настъпилите промени в Наредбата за имунизациите.

Своевременно се уведомяваха личните лекари за настъпилите промени в имунизационният календар и се извършваха консултации по възникнали ваксинални проблеми.

Осигуряване на хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите.

Биопродуктите в РЗИ гр. Шумен се съхраняват в климатизирано хладилно помещение в хладилници в склад при отдел „ПЕК”.

Провежда се и се регистрира ежедневно двукратно замерване на температурите в хладилниците.

Извършва се стриктен контрол в лекарските практики, както и при отпускането на биопродукти на ОПЛ за спазване на хладилната верига.

Индивидуалните практики за първична помощ са оборудвани с необходимата хладилна техника, термометри и хладилни чанти. Води се регистрация за двукратен температурен режим във всяка практика. Не се допуска бракуване на ваксини.

Надзор на нежеланите ваксинални реакции.

За 2017 година не са отчетени нежелани реакции след ваксинация от ОПЛ и специалистите.

Отчет за дейността на регионалната комисия за освобождаване от имунизации и реимунизации.

Пред регионалната специализирана комисия за освобождаване от имунизации и реимунизации са представени 12 деца, насочени от ОПЛ.

Три деца са освободени трайно от имунизации и реимунизации:

1. ТУ на главният мозък, астроцитом и спастична ДЦП;
2. Юношески полиартрит – активна фаза;
3. ДЦП, спастична тетраплегия.

Останалите деца са отложени за срок от 6 месеца до една година, според тежестта на заболяванията им и преценка от профилиран специалист за отпочване на имунизации.

Отчет за дейността на имунизационния кабинет на РЗИ за изтеклото полугодие.

Дейността на имунизационния кабинет на РЗИ през последните години значително намаля. Деца без ОПЛ почти не съществуват. Личните лекари изпращат деца прекъснали имунизациите си поради смяна на местожителство или болест, за изготвяне на нови имунизационни схеми.

Извършват се и консултации на заминаващи в чужбина граждани, относно нужните ваксини за пътуване в съответната страна.

В кабинета не са извършвани през изтеклата година задължителни и препоръчителни имунизации.

Уточнен е имунният статус и са изготвени имунизационни планове на 52 деца след временно прекъсване на обхващането им с имунизации поради заболявания и миграция.

Сероепидемиологичен надзор на ваксина предотвратимите заразни болести.

През 2017 г. не са регистрирани случаи на морбили, епидемичен паротит, коклюш и рубеола.

Няма регистрирани случаи на вирусен хепатит тип Б при лица в имунизационна възраст.

Дейност по програмата на СЗО за ерадикация на полиомиелита.

РЗИ упражнява активен епидемиологичен надзор в следните болнични отделения на

територията на област Шумен:

- „МБАЛ-Шумен” АД – детско отделение 30 легла
  - „МБАЛ-Шумен” АД – инфекциозно отделение - общ брой легла 15
  - „МБАЛ-Шумен” АД – ОАИЛ – общ брой легла 16
- общ брой легла 61

През 2017 година са регистрирани 14 случая на деца с диагноза ОВП – парализа на Бел. На всички са изпратени фекални проби за ентеровируси. Няма потвърдени случаи.

Не са регистрирани случаи на синдром на Гилен Баре.

ИЗВОДИ:

За 2017 г. имунизационния обхват в Шуменска област е 94,88% при подлежащи за имунизации – 11941 и обхванати - 11330 лица. Реимунизационния обхват е 66,37%, при подлежащи за реимунизация - 22717 и обхванати 15079 лица.

Общ обхват 76,19%, при подлежащи 34658 и обхванати 22717.

Данните са изчислени без включване на препоръчителни и целеви имунизации и реимунизации.

На 11 лица са издадени удостоверения за имунното им състояние, необходими за пътуване в чужбина.

От новородените през 2017 г. 1103 деца, няма такива без избран личен лекар. За годината са родени 116 деца по-малко от предходната.

На лице са все още рискови групи от населението, които не водят децата си при ОПЛ за обхващане със задължителни имунизации и реимунизации.

И през тази година остава по-нисък процента на задължителните реимунизации във възрастовите групи от 25 до 65 години, основно поради неявяване за реимунизация при ОПЛ, миграция на младото население и наличие на здравно неосигурени лица.

Анализ на резултатите от контрола на дератизациите и дезинсекциите в подлежащите на контрол обекти.

Фирмите упражняващи ДДД дейности на територията на Шуменска област през 2017 г. са десет. Всички те извършват дезинсекция и дератизация на обекти по сключени годишни, сезонни договори и еднократни заявки. При извършените проверки се установи, че ръководителите на всички фирми имат документ за правоспособност за ръководство на ДДД дейности, издадено от НЦЗПБ, а дезинфекторите имат удостоверения за професионална подготовка издадени от РЗИ. Всички работят с препарати разрешени от МЗ. В обработените обекти се оставя съответен документ за достоверност на извършената услуга.

Дейности по Медицинска паразитология

Контролната дейност по надзора на паразитните болести се осъществяваше от главни инспектори и инспектори от отдел ПЕК на Дирекция “НЗБ”.

Лабораторната дейност в лаборатория “Медицинска паразитология” към РЗИ се извършваше от лекар специалист - главен експерт и младши експерт.

Състояние на паразитозите:

През 2017 г. за паразитози са изследвани 19590 лица (от тях 6295 в РЗИ) и са регистрирани 400 (79 съответно в РЗИ) опаразитени, от които 218 (79 в РЗИ) морфологично потвърдени и 182 (в РЗИ няма) серопозитивни. Сравнено с 2016 г. се констатира леко повишение на броя на изследваните лица, а също и леко повишение на регистрираната опаразитеност сред населението на областта.

Местни паразитози

Контактни паразитози

Ентеробиоза

През годината са изследвани 8839 (5399 в РЗИ) лица и са регистрирани 141 (70 в РЗИ) опаразитени. Основно изследванията са направени на деца от 2 до 7 години. Заболяването е с особено значение за детските заведения.

През отчетната година броя на децата в детските заведения бележи лек спад - 5073 за 2017 г. при 5672 за 2016 г.

Опаразитените с ентеробиус деца от организирани детски колективи са 70 при 47

за 2016 г. Опаразитеността в ДЗ е 1,38% за 2017 г. при 0,83% за 2016 г. Всички опаразитени са лекувани и изследвани контролно двукратно. Ако сравним опаразитеността в селските и градски детски заведения ще получим 43 в селските и 27 в градските. Резултатите показват, че трябва да продължи контрола върху санитарно-хигиенния и противоепидемичен режим. И през тази година с профилактични изследвания са обхванати деца и ученици от социални домове и ЗСУД. Всичките 116 детски заведения, бяха обхванати със санитарно-паразитологични изследвания, както и 4 дома за стари хора.

Ламблиоза

Общо изследваните лица са 18883 (6295 в РЗИ), а опаразитените от тях са 72 (8 в РЗИ).

При профилактичните изследвания в организирани детски колективи са открити 8 случая на ламблиоза или 0,16% опаразитеност. Опаразитените деца са 5 от селски детски заведения и 3 от градски. В сравнение с предходната година се отчита леко повишение на броя на случаите с ламблиоза.

И през тази година се проведе профилактично паразитологично изследване на лицата от МСДВ. От изследваните 354 домуващи не се диагностицира случай на ламблиоза.

Останалите случаи на ламблиоза са при лица изследвани профилактично за здравни книжки, деца за постъпване в детски заведения и профилактични изследвания на деца от 2 до 7 г. Опаразитените деца и възрастни са лекувани и контролно изследвани двукратно.

Геохелминтози

Аскаридоза

През отчетната година няма регистрирани случаи на аскаридоза.

Хелминтозоозии

През последните години придобиват все по-голямо здравно значение, като особено обезпокояваща е ехинококозата.

Ехинококоза

Ехинококозата е основен и нерешен проблем и тази година. Регистрирани са общо 6 случая на ехинококоза при 8 за 2016 г. Заболеваемостта е 3,4‰. С първична ехинококоза са 6, рецидив няма. От всички случаи 1 е дете до 14 години. Ако разгледаме случаите по локализация – 3 са в черен дроб и 3 в бял дроб. Има един с ПАИР за отчетната година. Няма проведено противорецидивно лечение със Zentel. От оперираните 3 живеят в селата и 3 в градове. Най-ниската възраст е дете на 10 години с локализация на ехинококовата киста в б. дроб. От хирургичните отделения в Областта редовно се получава информация за оперираните, както и бързи известия. За оперираните извън областта нямаме пълна информация.

В борбата с ехинококозата е необходим комплексен подход с обединяване на усилията на хуманни и ветеринарни медици и достатъчно финансови средства.

Общият брой на изследваните лица е 124 с 25 положителни, изследвани по метод ЕЛИЗА.

Трихинелоза

На 15.12.2016 г.в с. Златар е заклано домашно прасе отглеждано свободно и е консумирано без проведен лабораторен контрол на месото. В следващия двуседмичен период 10 от консумиралите развиват клиника на трихинелоза с фебрилитет, отоци и мускулни болки. На 30.12.2016 г. четиричленно семейство търси помощ от СО на МБАЛ-Шумен. След подробна анамнеза и уточнена диагноза е взета кръв за изследване, назначено е етиологично лечение и са върнати у дома. На 02.01.2017 г., същите се връщат отново в СО и са насочени за хоспитализация в ИО на МБАЛ Св. Марина гр. Варна. От епидемиологичното проучване на РЗИ се установиха 26 консумирали от месото по тяхна информация. Група от 15 човека са консумирали от месото при клането. От тях 13 са с анамнестични, параклинични и клинични данни за трихинелоза. 11 са лекувани в ИО на МБАЛ Св. Марина-Варна, един в МБАЛ гр. Велики Преслав и един оставен в дома по негово желание. Останалите 11 са консумирали наденички в края на декември 2016 г. След проведените проучвания се установи, че нямат данни за трихинелоза. Оставени са за наблюдение от личния лекар и контролно серологично изследване.

В края на годината бяха изпратени уведомителни писма за повишаване на клинично-епидемиологичната насоченост към трихинелозата до всички ОПЛ, ДКЦ, МЦ и управители на МБАЛ в областта.

Тениидози

За отчетния период са регистрирани 2 случая (1 е регистриран в РЗИ) на тениедози при хората. Паразита се доказва както макроскопски, така и микроскопски. Пациентите са лекувани и контролно изследвани в съответствие с наредбата. Попълнени са и анкетни карти.

При профилактичните изследвания в детските заведения и здравни книжки не се откриха яйца на паразита.

Трихоцефалоза

Няма открити лица с паразита за отчетната година.

Опортюнистични паразитози

Токсоплазмоза

Проведени са серологични изследвания на 537 лица (в РЗИ няма) със 148 (в РЗИ няма) положителни. Диагностичните затруднения са свързани с разграничаване на случаите на остра токсоплазмоза.

Основният изследван контингент са бременни жени и пациенти с алергични прояви. Всички пациенти на които е необходимо лечение, такова беше проведено след консултация с паразитолог. Направиха се и контролно-серологични изследвания на лекуваните.

Бластоцистоза

При профилактично изследване на фекална проба се откриха бластоцисти в 3 от пробите. Проведе се лечение и контролно изследване.

Внасяни паразитози

Малария

Няма регистриран случай на малария, не е правено и изследване за отчетния период.

Лабораторно-диагностична дейност

Тази дейност е с приоритетно значение. За изминалата година са изследвани общо 29113 (11694 в РЗИ) проби. Най-голям е дялът на изследваните проби за хелминти и протозои – 27722(11694 в РЗИ), следвани от имунологични изследвания 707(няма вРЗИ) и санитарно-паразитологичните - 684.

Разпределението на изследваните лица за хелминти и протозои е съответно най-много профилактични предимно деца и здравни книжки. По епидемични показания са изследвани 26 лица. По клинични показания са изследвани 2 пациента съответно за тениаринхоза.

Диагностиката на всеки постъпил материал беше направена в срок и по всички необходими методики за рутинна диагностика.

Санитарно-паразитологична дейност.

С лабораторен контрол са обхванати 118 обекта, или това са постоянните ДЗ и МСД. Взеха се 684 проби и направиха 684 анализа.

През отчетния период бяха взети 34 проби от почва, 100 проби от хранителни продукти, 545 битова среда и 5 от открити водоеми. От направените изследвания не се изолираха яйца и ларви на паразити.

Медицински изследвания

В отдел “МИ” на дирекция “НЗБ” се извършват микробиологични, паразитологични и серологични изследвания. В по-голям процент изследванията са с профилактична насоченост. За отчетния период в микробиологична лаборатория са извършени 9046 броя изследвания, от които 83 са положителните проби. В чревен кабинет са изследвани лица с профилактична насоченост и по епидемични показания. Извършени са 2998 изследвания – не са установени положителни резултати.

Осъществява се и контролът на дезинфекцията и стерилността на отдел “ПЕК”, като в микробиологична лаборатория са извършени 1618 изследвания за контрол на дезинфекция и 2890 изследвания за контрол на стерилност. За посочения брой изследвани проби с отклонения са 49. Контролът обхваща различни заведения за болнична и извънболнична

помощ, медикодиагностични лаборатории и стоматологични кабинети. В серологичната лаборатория на отдела са извършени 1540 изследвания: за ХИВ, Хепатити-Б и С, Лаймска болест и Сифилис. В серологична лаборатория общия брой на положителните проби за различни видове изследвания е 34. Лабораторията извършва и изследвания по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции. Във връзка с това за определени периоди лабораторията отчита своята дейност пред МЗ - за броя изследвани за ХИВ лица на територията на област Шумен, за изследвани за ХИВ лица от категориите: хемодиализирани пациенти, персонал от диализни структури, бременни и медицински персонал претърпял рискова експозиция. В серологичната лаборатория четири пъти в годината се проведе и безплатна кампания за изследване на ХИВ. За 2017 г. са се изследвали по желание общо 87 лица.

Два пъти годишно лабораториите към отдел “МИ” вземат участие във външен лабораторен контрол, за което получават съответни сертификати, даващи им право да участват в договорни отношения с медицинските заведения, както и е гаранция за качеството на работа.

ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

ЩАТ:

1. Директор на дирекция	1
А. Отдел ”ДЗК”	
1. Началник отдел	1
2. Старши инспектор	1
3. Младши инспектор	8
Б. Отдел ”ПБПЗ”	
1. Началник отдел	1
2. Главен инспектор	1
2. Старши експерт	2
3. Младши инспектор	2
В. Отдел “ЛИ”	
1. Началник отдел	1
2. Главен експерт	2
3. Старши експерт	1
4. Младши експерт	1
4. Главен специалист	4
Всичко дирекция	26

В отдел „Лабораторни изследвания” на функционален принцип са изградени пет обособени лабораторни звена.

Дейността на дирекцията се ръководеше от изготвения план на база указанията на МЗ. Със заповеди на директора на РЗИ обектите бяха разпределени между здравните инспектори, бяха определени лицата, извършващи контрол на химичните вещества и смеси, и лицата извършващи контрол на службите по трудова медицина.

На база изготвения план на дирекцията и предварителните разчети за брой проверки на обект, тематични проверки, среднодневна натовареност на инспектор бяха изготвени персонални планове. Отчитането на дейността на инспекторите беше ежедневно по основните показатели – проверки, съставени актове, предписания, заповеди. Издаваните документи задължително се съгласуваха с началниците на отдели.

Ежеседмично се провеждаха работни съвещания за отчитане на извършеното и поставяне на задачите за седмицата. Извършената дейност се отчиташе съгласно въведената отчетна документация, като отделните специалисти ежедневно отчитаха дейността си пред съответните ръководители. При приемане на дневните отчети, началник отделите следяха за правилното оформяне на първичните документи, а чрез маршрутните листи и за спазване на трудовата дисциплина.

На тримесечие се изготвяше отчет за дейността на дирекцията и по отдели.

Инспекторите бяха своевременно информирани и за новоизлезлите нормативни документи, които след това се разглеждаха подробно на организирани колегии.

Контрол беше упражняван и при издаване на документите за административна принуда – номериране на бланките актове, завеждането им в деня на издаване, правилното им оформяне. Освен на хартиен отчетността на дейността се водеше и на електронен носител.

През годината се извършваше актуализация на компютърната програма, в посока обхващане цялостната дейност на дирекцията. Улеснени бяха и процесите на регистрация и изходящата документация, както и проследяемостта на сроковете за изпълнение на предписаните мероприятия и получените жалби.

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През 2017 г. по предварителен здравен контрол в РЗИ – Шумен са постъпили за разглеждане 43 документации за инвестиционно проекти и устройствени планове (56 за 2016 г.). Всички са разгледани на заседания на определения със Заповед на директора на РЗИ Експертен съвет по ЗТЕ. Проведени са 45 заседания на ЕС, като от общо 43 разгледани документации 30 са ПУП, а 13 – инвестиционни проекти. За отчетния период няма издадени заповеди за спиране на строителство на обекти.

Разгледани бяха и 56 преписки във връзка с процедурите по ЕО и ОВОС.

Представители на РЗИ взеха участие в 16 заседания на ЕС към общините, в 8 ЕС към други ведомства и в 5 ЕЕС.

10 обекта, подлежащи на въвеждане в експлоатация бяха обхванати с проверки в хода на строителство. В зависимост от вида на обекта се извършваше необходимия за целта лабораторен контрол, след което се издаваше становище относно съответствието със здравните изисквания. За 2017 г. бяха издадени 10 становища срещу 14 за 2016 г. Служители от отдел ДЗК взеха участие в 28 комисии за въвеждане в експлоатация на обекти срещу 21 за 2016 г.

Дейността на дирекцията по контрола на стоките от внос през годината се осъществяваше в съответствие с Инструкцията за подобряване взаимодействието между Агенция митници и Министерство на здравеопазването. Чрез факс от Митническо бюро – Шумен беше потърсено съдействие за съмнителни стоки в 17 случая (13 за мокри кърпички с обявена съставка „3-йодо-2-пропинилбутил карбамат“ (INCI Name: Iodopropynyl butylcarbamate, CAS номер 55406-53-6, ЕО номер 259-627-5), 1 за пластмасови играчки и 3 за бутилирана вода). Спазваше се определения 3 дневен срок за отговор.

Издадено беше 1 разрешение за пренасяне на покойник извън страната.

През годината няма издавани разрешения за отстраняване на азбестосъдържащи материали.

През 2017 г. продължи регистрацията на обектите с обществено предназначение. Подадени бяха 182 уведомления за разкриване на обекти с обществено предназначение или за промяна в обстоятелствата, вписани в регистъра. Във връзка с това бяха регистрирани 132 обекта, регистрирани – 48 обекта, 1 обект е с прекратена преписка по регистрация по искане на лицето подало уведомлението, с което общият брой на регистрираните обекти достигна до пореден №4389. През 2017 година от регистъра са заличени 104 обекта с обществено предназначение. По закона за храните няма регистрирани обекти за производство на бутилирана трапезна вода.

ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През отчетния период инспекторите от отдели ДЗК и ПБПЗ извършиха общо 7749 проверки на обекти с обществено предназначение, на продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека при план 5445. По-големият брой проверки спрямо планираните е за сметка на тези, извършени във връзка със засиления контрол по спазване разпоредбите на чл. 54 и чл. 56 от Закона за здравето за ограничаване на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол и с нотификации по системата RAPEX. Изпълнението на плана за проверки е 142,3%.

През изтеклата година инспекциите в обектите с обществено предназначение и инспекцията на продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека се

извършваха съгласно утвърдените процедури. След приключване на инспекцията здравните инспектори изготвяха констативен протокол. За констатирани нарушения се издаваше предписание, като сроковете за изпълнение на предписаните мероприятия се съгласуваха със собствениците на обектите.

През годината сътрудниците на дирекцията са изготвили и връчили 129 предписания за отстраняване на хигиенни неблагоприятия и подобряване хигиенното състояние на обектите. Средният брой предписания на инспектор, упражняващ здравен контрол беше 12,9. Най-често предписания са издавани при констатирани несъответствия в материалната база на обектите и неспазване на здравните изисквания, пропуски по документацията и несъответствия при етикетирането на химични вещества, смеси и козметични продукти, следвани от липса или некачествено обеззаразяване на питейната вода, за осигуряване на здравословно хранене на децата и учениците в организирани колективи и наднормени нива на шум излъчван от локални източници, разположени в урбанизираната територия.

Броят на съставените актове е 39 (49 за 2016 г.), от които 4 по имуществени санкции, с общ брой наказателни постановления 38. През 2017 г. най-честите нарушения, за които са предприети мерки за административна принуда са: неспазване на забраните и ограниченията за тютюнопушене на обществени места, неспазване разпоредбите на Наредба № 27 за здравните изисквания към дрехите втора употреба, липса или некачествено обеззаразяване на питейната вода и др.

И през 2017 г. беше запазена тенденцията най-голям брой санкции да бъдат наложени в обекти за хранене и развлечения следвани от обекти с обществено предназначение и обекти за търговия с дрехи втора употреба.

Длъжностите на санкционирани лица са посетители на обекти за хранене и развлечения, водомайстори и др.

Контролът по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене и за продажба на алкохолни напитки съпътстваше като задача дейността на инспекторите през цялата година.

Извършени бяха общо 951 проверки по спазване разпоредбите на чл. 54 от Закон за здравето, с които бяха обхванати 866 обекта.

През изминалата 2017 г. здравните инспектори от дирекция „Обществено здраве“ извършиха 3263 проверки по спазване разпоредбите на чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето (ДВ бр. 70/2004 г., изм. и доп.), с които бяха обхванати 2446 обекта в област Шумен.

Организиран и извършени бяха 21 съвместни проверки със служители на ОД на МВР извън работното време на инспекцията (в почивни, празнични дни и вечер след 17 часа).

За допуснати нарушения бяха съставени 11 акта на физически лица. Издадени бяха 11 наказателни постановления на обща стойност 3300 лв.

За посочения период в РЗИ са постъпили 14 сигнала за неспазване на забраните за тютюнопушене на обществени места, от които 7 за нарушения в ЗОХ и 7 – в обекти с обществено предназначение. По 4 от сигналите са наложени санкции, а при 10 от сигналите не са установени посочените в тях нарушения.

През отчетния период са разгледани 65 жалби, включително и подадените по телефон или по електронна поща. От приключените жалби 18 са били пренасочени към други ведомства, 33 са били неоснователни и 14 основателни. 78,5% от постъпилите жалби са били неоснователни или са касали други ведомства. Пренасочените са били главно за замърсяване на околната среда от отпадни води, проблеми в жилищни сгради, нередности в обекти за търговия с храни, отглеждане на голям брой животни в жилищната зона или извършване на шумни дейности от съседи. Четиринадест от разгледаните жалби са били за неспазване забраната за тютюнопушене на закрити обществени места, дванадесет – за продукти и стоки със значение за здравето на човека, дванадесет – за нарушения на здравните изисквания в обекти с обществено предназначение, четири – за спазване на физиологичните норми за хранене, три – за влошени качества на води за питейно-битови цели, една – за чистота на населено място и една – за наднормени нива на шум, предизвикан

от локален източник. Всички жалбоподатели са били уведомявани за резултатите от проверките и предприетите действия в нормативно определените срокове.

ТЕКУЩ КОНТРОЛ НА ОБЕКТИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

През 2017 г. на контрол от отдел ДЗК са подлежали 2149 обекта срещу 2152 през 2016 г. С проверки бяха обхванати всички 2149 обекта, подлежащи на контрол. Общо за отчетния период бяха извършени 3801 проверки (3826 за 2016 г.) при план 3244. Средната кратност на проверките беше 1,77 (при 1,78 за 2016 г.) на обект. Изпълнението на плана за проверки е 117,13%.

Контрол на обекти за отглеждане, възпитание и обучение на деца

През 2017 г. с контрол бяха обхванати всички подлежащи детски и учебно-възпитателни заведения. Извършени бяха 622 проверки в 222 обекта – средно 2,8 проверки на обект. Контролът беше насочен към спазване законодателството за осигуряване на благоприятна среда за обучение и възпитание на децата и учениците.

Като практика при контрола над УВЗ (учебно-възпитателни заведения) през годините се утвърди извършване на проверка по състоянието на материално-техническата база на училищата през 2^{по} тримесечие, с предписване на мероприятия за подобряването и, а през 3^{то} тримесечие за готовността на учебните заведения за новата учебна година.

Учебните заведения (УЗ), подлежащи на контрол в област Шумен са 69, разпределени както следва: начални училища – 3; основни училища – 33; обединени училища – 3, средни училища – 15; профилирани гимназии – 4; професионални гимназии – 7; специализирани (духовни) училища – 1; Висши учебни заведения – 3 бр. (1 университет – с 3 корпуса, 1 колеж и 1 филиал към МУ – Варна).

От тях 1 учебно заведение е частно (професионален колежи по туризъм), а останалите 68 са държавни или общински.

В края на учебната 2016/2017 година бяха извършени проверки във всички 69 УЗ с регистрирани 73 учебни бази подлежащи на контрол за оценка на материално-техническата база и преценка на необходимостта от ремонти дейности през летните месеци.

За привеждане в съответствие със здравните изисквания през 2017 г. бяха издадени предписания на 19 учебни заведения. Най-често предписваните мероприятия бяха за ремонт на покриви на учебни сгради, преобоядисване на класни стаи и коридори, ремонт на санитарни възли (отремонтиране на водопромивни съоръжения, неизправни врати, преобоядисване и подмяна на счупени фаянсови плочки), ремонт на физкултурни салони, осигуряване на нормени стойности на осветлението в учебните помещения.

До 13.09.17 г. с проверки са обхванати всички подлежащи на контрол 69 учебни заведения, като 15 от проверките са за контрол по изпълнение на дадените предписания в края на учебната 2016/2017 г. Във всички 15 училища са изпълнени предписаните мероприятия. След започване на учебната 2017/2018 година има издадени 4 предписания, които са изпълнени в срок до края на 2017 година.

За подобряване базите на детските заведения в Областта бяха издадени 36 предписания.

С лабораторен контрол през 2017 г. бяха обхванати 10 обекта – 5 учебни заведения и 5 детски заведения (2 ДЯ и 3 ДГ). В детските заведения и училищата беше извършено измерване на осветлението и на параметрите на микроклимата. В 1 от учебните заведения (ПГ по СС гр. Нови пазар) измерените параметри на осветлението на 15.11.2017 г. не отговаряха на здравните норми, за което беше издадено предписание.

Контрол на оптики

През отчетната година подлежащите на контрол 17 обекта бяха обхванати с общо 18 проверки, при които не са констатирани несъответствия с нормативните изисквания.

Контрол на водоснабдителни обекти и съоръжения

С текущи проверки през годината бяха обхванати всички централни водоизточници и самостоятелно разположени водоснабдителни съоръжения. Извършени бяха съответно 579 проверки на водоизточници и 681 проверки на водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битови цели. Издадени бяха 21 предписания до управителя на „В и К Шумен” ООД гр. Шумен, за предприемане на мерки за отстраняване на констатирани несъответствия в

качествата на питейната вода, подавана за водоснабдяване на населението в област Шумен. Спрямо отговорните лица бяха предприети необходимите действия за съставяне и предявяване на актове за установените административни нарушения. Съставени бяха 12 акта за несъответствия в качествата на питейната вода.

Контролът над водоснабдяването от язовир „Тича”, като основен водоизточник за градовете – Шумен и Велики Преслав и селата – Дибич, Белокопитово и П. Волон, винаги е бил приоритет за отдел ДЗК. За установяване състоянието на СОЗ на язовир „Тича” бяха извършени неколкостепенни проверки. При проверките беше констатирано неспазване на забраните и ограниченията в СОЗ, за което бяха съставени 5 АУАН на физически лица.

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

Контрол и мониторинг на води

Питейни води

Съвместно с Басейнова дирекция за Черноморски район с център Варна са извършени 3 пробонабирания – на 15.03.2017 г., 10.08.2017 г. и на 09.11.2017 г. Взети за изследвания са 15 проби за проследяване качествата на водата на язовир „Тича“ на 5 дълбочини (0, 5, 10, 15, 20 м). От извършените 60 изследвания 58 съответстваха на изискванията по контролираните параметри: коли форми, фекални колиформи, фекални стрептококи и салмонела, а 2 (на дълбочини 5 м и 15 м) взети през месец март не съответстваха по показател фекални колиформи. Изискванията към качеството на водите от язовир „Тича” за категория А1 се считат за изпълнени по микробиологични показатели.

През 2017 г. на режимно водоснабдяване в област Шумен са били 14 населени места – гр. Върбица, с. Избул, с. Риш, с. Черни връх, с. Златар, с. Църквица, с. Тервел, с. Звезгор, с. Струйно, с. Салманово, с. Мадара, с. Друмево, с. Наум и с. Александрово.

През 2017 г. бяха актуализирани мониторинговите програми, разработени съвместно с „В и К Шумен” ООД, гр. Шумен и с останалите 14 ведомствени водоснабдителни дружества. Повишена беше взискателността към ВиК операторите по отношение изпълнението в пълен обем на задълженията им, свързани с мониторинга на качествата на питейните води, съгласно изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели (ДВ 30/2001 г., изм.) и предоставяне в РЗИ на данните от извършения мониторинг, съгласно изискванията на Закона за водите.

Като цяло планът за вземане на проби за лабораторен анализ беше изпълнен съгласно разработения график. Ръководството на инспекцията положи усилия за осигуряване на необходимия транспорт.

Всички зони на водоснабдяване бяха обхванати с лабораторен контрол. Извършени бяха общо 8327 изследвания по показателите на постоянния и периодичния мониторинг – от тях 7703 от водопроводната мрежа на населените места и 624 от водопроводната мрежа на ведомствени водоснабдявания. От местни водоизточници бяха извършени 624 изследвания.

По ДЗК от централни водоснабдявания на населените места са извършени 7703 изследвания, от които 7642 отговарят на изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели (ДВ бр. 30/2001 г.). От водопроводната мрежа на ведомствени водоснабдявания са извършени 624 изследвания, от които 622 отговарят на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ (ДВ бр. 30/01 г.) е 99,21% (при 99,22% през 2016 г.).

През 2017 г. от общия брой проби с отклонения по химични показатели 82% са по показател нитрати, 9% са по показател мътност и 3% са с остатъчен свободен хлор над 0,4 mg/l.

През 2017 г. няма нестандартни проби по показател мътност в зона за водоснабдяване язовир „Тича”, включваща следните населени места на територията на област Шумен – гр. Шумен, гр. В. Преслав, с. Дибич, с. Белокопитово и с. П. Волон.

През 2017 г. трайни отклонения от хигиенните норми по показател нитрати, бяха регистрирани в 12 зони на водоснабдяване, в които попадат 16 населени места. Вода с повишено съдържание на нитрати е консумирало 3,19% от населението на област Шумен през 2017 г., като за сравнение този процент през 2016 г. е бил 3,16%, а през 2015 г. – 8,9%.

Повишено съдържание на нитрати през 2017 г. беше установено при лабораторния

контрол на питейната вода от следните населени места в област Шумен – кв. Мътница гр. Шмен, с. Мараш, с. Овчарово, с. Методиево, с. Янково, с. Писарево, с. Мировци, с. Преселка, с. Беджене, с. Борци, с. Боян, с. Добри Войников, с. Единаковци, с. Тимарево, с. Върбак и с. Църквица. В з.в. Мировци населението (833 човека през 2017 г.) е консумирало вода със съдържание на нитрати над 100 мг/л.

През 2017 г. бяха направени 1609 изследвания по микробиологични показатели, от които 27 нестандартни (1,68%). Ниският процент нестандартни проби вода по микробиологични показатели се дължи на монтираните автоматични системи за обеззаразяване на водата от водоснабдителната организация осигуряваща вода за питейно-битови цели на територията на област Шумен „В и К – Шумен” ООД.

Ежемесечно с отдел ПЕК се анализираха данните от лабораторния контрол и регистрираната чревна инфекциозна заболяемост, като не беше констатирана връзка между тях. Своевременно на „В и К Шумен” ООД, гр. Шумен се съобщаваха получените резултати при лабораторния контрол, както и констатираните нарушения при контрола.

Попълнени и изпратени в указания от МЗ срок бяха данните от мониторинга на питейните води за 2016 г.

Води за къпане

На територията на Област Шумен няма няма официално определени от областния управител и от кметовете на десетте общини зони за къпане, както и водни площи, в които къпането е изрично забранено, но ползващи се традиционно от голям брой къпещи се.

Води от плувни басейни

През отчетната година беше извършен контрол на качествата на водата в един закрит и десет открити плувни басейни. По ДЗК бяха взети за изследване 41 проби вода от плувните басейни, от които 5 бяха нестандартни (4 по химични показатели и 1 по химични и микробиологични показатели). Проведени бяха 410 изследвания, от които 205 по химични показатели (201 отговарят на изискванията) и 205 по микробиологични показатели (204 отговарят на изискванията). За отстраняване на констатираните несъответствия в качествата на водата от плувните басейни бяха издадени 3 предписания на отговорните лица стопанисващи обектите.

Контрол над транспортния шум

В периода от 29.05.17 г. до 13.06.17 г., на основание Наредба № 54 от 2011 г. на Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне информация от промишлените източници на шум в околната среда (ДВ бр. 3/2011 г.) и по указания на Министерство на здравеопазването за определяне на броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг както и периодичността на измерванията, от екип специалисти на отдел „Лабораторни изследвания” към РЗИ – Шумен беше проведен ежегодния мониторинг на имисионния шум на територията на града. Измерванията бяха извършени в определените 15 пункта. В два последователни дни се извършиха по 6 замервания на пункт. Наблюдаваният показател беше еквивалентното ниво на шума. Отчетено беше влиянието на интензивността на движението на моторните превозни средства за час, структурата на транспортния поток, вида и състоянието на пътното покритие, наклона на улиците, наличието на озеленяване и вида на околното застрояване.

Не бяха установени средни стойности на шума в и над диапазона 73-77 дБА.

Най-високо средно шумово ниво в диапазона 68-72 дБА беше установено в 2 пункта – бул. „Симеон Велики” до № 14 и бул. „Ришки проход” до № 15. Високите шумови нива, регистрирани на тези улици са вследствие на големия брой преминаващи през пунктовете автомобили, скоростта на движението и техническото състояние на моторните превозни средства.

Средни стойности на шума в диапазона 63-67 дБА бяха регистрирани в 8 пункта – на ул. „Софийско шосе” до № 13, бул. „Славянски” (южно платно) до № 7, ул. „Дедеагач” до бл. 13, бул. „Плиска” до № 6, бул. „Мадара” до № 17, ул. „Вл. въстание” до № 18, ул. „Дедеагач” до № 21 и на ул. „П. Парчевич” до № 18.

Средни стойности на шума в диапазона 58-62 дБА не бяха установени.

Със средни стойности на шума под 58 дБА бяха 5 пункта – ул. „Ген. Драгомиров” до ЦДГ, ул. „Ивайло” до № 18, ул. „Каварна” до читалище „Т. Петков”, ул. „Спартак” до № 24 и ул. „Боровец” до № 10.

Увеличение на средните стойности на еквивалентните нива на шума спрямо 2016 г. се наблюдава в 8 от пунктовете, което е от 0,1 дБА в пункта на ул. „Софийско шосе” до № 13 до 1,8 дБА на ул. „Каварна” до читалище „Т. Петков”. Увеличението на средните еквивалентни нива на шума в 4 от пунктовете е свързано с увеличаване брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Намаление на средните стойности на шума се наблюдава в 4 от пунктовете – от 0,3 дБА на бул. „Ришки проход” до № 15 до 0,9 дБА на ул. „Спартак” до № 24. Намалението на средното еквивалентно ниво на шума само в 1 от пунктовете е свързано с намаления брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Нива на шум под граничната стойност за ден за съответната зона са регистрирани в пунктове №№ 7÷11 (бул. „Мадара” до № 17, ул. „Вл. въстание” до № 18, ул. „Дедеагач” до № 21, ул. „Ген. Драгомиров” до ЦДГ и ул. „Ивайло” до № 18).

Като цяло интензивността на моторните превозни средства е увеличена в 7 от пунктовете. По отношение структурата на потока, увеличението е за сметка на леките автомобили. Състоянието на пътното покритие и в 15-те пункта е добро.

Предприетите благоустройствени мероприятия в гр. Шумен се изразяват в рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа, частично залесяване на определени улици. Изпълнение на мероприятията, водещи до намаляване на имисионния шум, заложи в Общия градоустройствен план на гр. Шумен. Поетапно беше подобрена шумоизолацията на общински сгради (детски ясли, детски градини и учебни заведения), подлежащи на усилен шумозащита. По-малко внимание се отделя на вътрешно кварталната пътна мрежа, където също е необходима подмяна на пътната настилка и допълнително озеленяване.

Доклада беше изпратен до кмета на община Шумен, МЗ и НЦОЗА.

Контрол на шума от локални източници

В периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2017 г. в РЗИ – Шумен постъпиха 2 жалби от граждани за наднормени нива на шум. Едната е за шум от климатик на частен дом и е препратена до кмета на населеното място за решаване по компетентност, а другата е от локален източник на шум (Цех за производство на пелети), разположен в урбанизираната територия. Извършени бяха 3 последователни проверки в населеното място, при които се установи, че цеха не работи. Подадена беше писмена декларация до директора на РЗИ – Шумен от собственика на обекта, че цеха за производство на пелети не функционира.

Мониторинг на електромагнитни полета

В периодите 03-04.07.2017 г. и 03-04.10.2017 г. беше проведен мониторинг на електромагнитните полета около базовите станции за мобилна комуникация в районите на 1 лечебно, 2 детски и 1 учебно заведение, разкрити на територията на гр. Шумен, както и на 7 жилищни територии в гр. Шумен за установяване съответствието им с изискванията, регламентирани с Наредба № 9/1991 г. на МЗ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (ДВ бр. 35 от 1991 г., изм. и доп.).

Цел на мониторинга беше измерване и оценка на електромагнитни полета (ЕМП) в околността на излъчващите антени на БС.

Основните източници на лъчение бяха антени за мобилна комуникация на БС на мобилни оператори, разположени на покриви на жилищни сгради.

Измерванията бяха извършени от специалист от лаборатория „Физични фактори” на Дирекция „Лаборатории изследвания” при РЗИ – Варна, които разполага с необходимата апаратура.

Използван метод за контрол: „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за

мобилни връзки”, Сборник методи за хигиенни изследвания, том IV, Селищна среда, на НЦХМЕХ, (понастоящем НЦОЗА).

Резултатите от проведените измервания на плътността на мощност на електромагнитните полета в горечитираните райони показват, че получените стойности не превишават пределно допустимите нива за населени територии и експлоатацията на изследваните базови станции не създава здравен риск.

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ПРОДУКТИ И СТОКИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

В област Шумен с 88 проверки бяха обхванати 84 обекта, от които 1 фирма производител на бутилирана трапезна вода и 83 обекта за търговия с бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води. По физико-химични показатели бяха изследвани 10 проби бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

По микробиологични показатели бяха изследвани 21 проби бутилирани води за наличие на ешерихия коли, колиформи, фекални стрептококи, псевдомонас аеругиноза, сулфитредуциращи кластридии.

Всички изследвани 31 проби бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, отговаряха на здравните изисквания.

Контрол над козметични продукти

На територията на област Шумен са регистрирани 3 предприятия за производство на козметични продукти и 230 обекта за съхранение и търговия с козметични продукти. През годината бяха извършени общо 371 проверки за спазване на нормативните изисквания по отношение на състав, етикетиране и представяне, опаковки, условия за съхранение и предлагане, минимален срок на трайност, досие на козметичните продукти – оценка за безопасност и други специфични документи, посочени в съответните нормативни актове.

Контролната дейност през годината беше насочена към козметичните продукти за почистване на кожата, слънцезащитните козметични продукти, пуснатите на пазара козметични продукти с обявено съдържание на розово масло, розова вода, конкрет и абсолю и съответствието им с разпоредбите на действащото европейско и национално законодателство.

На основание Инstrukция №12-00-263/05.12.2016 г. за сътрудничество и взаимодействие между Агенция „Митници“ и органите на държавния здравен контрол на Министерство на здравеопазването за прилагане на мерките по надзор на пазара беше засилен контрола за съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) №1223/2009 на лосионите, с които са напоени мокрите кърпички, внесени на територията на ЕС от трети страни.

В хода на 97 текущи инспекции при извършването на систематичен контрол и 6 насочени инспекции, беше проверявано за наличието на 25 опасни козметични продукта, фигуриращи в системата RAPEX.

Издадени бяха 11 предписания за отстраняване на констатирани несъответствия с националното и европейско законодателство по отношение на етикетиране и претенции на козметични продукти и за съответствие на състава на козметичните продукти с изискванията на чл. 14, параграф 1 на Регламент (ЕО) 1223/2009 г.

При пробонабирането на козметични продукти беше спазено изискването 50% от общия брой козметични продукти да са внос от трети страни, 40% да са от българско производство и 10% да са с произход от ЕО.

По микробиологични показатели бяха изследвани 29 проби козметични продукти, от които 7 бяха продукти предназначени за деца.

Физико-химичен контрол на козметични продукти беше извършен на 40 броя проби, които бяха изследвани по следните показатели: за съдържание на водороден пероксид – 5 проби, за съдържание на амоняк – 4 проба, за съдържание на сребърен нитрат – 4 проби, за борна киселина, борати и тетраборати – 4 проби, за съдържание формалдехид – 4 проби, за тиогликолова киселина – 4 проба, за съдържание на литиев хидроксид – 2 проба, за съдържание на цинк пиритион – 4 проби и UV филтри – 4 проби. Мониторинг за

съдържание на тежки метали беше проведен при 6 козметични продукта.

От изследваните 70 броя проби козметични продукти всички отговаряха на здравните изисквания по изпитваните микробиологични и физико-химични показатели.

Контрол върху химичните вещества, смеси и изделия

На територията на област Шумен бяха проверени 5 производителя на химични смеси, от които 2 – производители на биоциди и 2 – производители на детергенти, 1 вносител на химични вещества и 5 вносители на химични смеси, от които 1 вносител на биоциди и 4 вносителя на детергенти. От извършените 341 проверки 7 са в производствени обекти, 9 – на фирми-вносители на детергенти, биоциди и ХВС, 160 – на дистрибутори и 165 – на потребители надолу по веригата.

Засилен беше контролът върху пуснатите на пазара химични вещества и смеси по отношение спазване на изискванията за наличие на информационен лист за безопасност на български език от вносители, дистрибутори, потребители по веригата, изготвени съгласно изискванията на Приложение II на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH); спазване на задължението за предоставяне на информация по веригата на доставката за химични вещества и смеси, съгласно Регламент REACH; класифициране на вещества и смеси съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008; пускане на пазара на детергенти по отношение на класифициране, етикетиране (включително задълженията за предоставяне на информация в интернет) и опаковане; съответствие състава на детергентите с информацията, посочена на етикета и информацията в интернет; спазване изискването, пуснатите на пазара биоциди да притежават разрешение за пускане на пазара, издадено по реда на чл. 18 от ЗЗВВХВС или Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставяне на пазара и употребата на биоциди; контрол на съответствието на класифицирането, етикетирането и опаковането на пуснатите на пазара биоциди с издадените разрешения; съответствие на предоставената информация в Информационния лист за безопасност с условията на разрешението; контрол на съответствието с чл. 95, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 528/2012; спазване изискването за забрана за предоставяне на прекурсори на взривни вещества под ограничение на масовия потребител съгласно чл. 23 от ЗЗВВХВС; етикетирането на прекурсори на взривни вещества под ограничение съгласно Регламент (ЕС) № 98/2013; пускане на пазара на вещества в самостоятелен вид, в смеси или в изделие, за които се съдържа ограничение в Приложение № XVII на Регламент (ЕО) № 1907/2006.

На основание Инstrukция №12-00-263/05.12.2016 г. за сътрудничество и взаимодействие между Агенция „Митници“ и органите на държавния здравен контрол на Министерство на здравеопазването за прилагане на мерките по надзор на пазара беше засилен контрола над вноса на детски играчки на територията на ЕС от трети страни за съответствие с изискванията на т. 51 от Приложение XVII на Регламент (ЕО) №1907/2006 (REACH).

В хода на 26 текущи инспекции при извършването на систематичен контрол бяха проверени 20 обекта за наличието на 6 опасни химични смеси, фигуриращи в системата RAPEX.

Издадени бяха 22 предписания за констатирани нарушения, от които:

- 15 на дистрибутори за 16 констатирани нарушения относно: етикетиране – 14, информационен лист за безопасност – 1, неспазване на забрани и ограничения при търговия и употреба (приложение XVII на REACH) - 1.

- 2 на производители на ХВС за 4 констатирани нарушения относно: опаковане – 2 и етикетиране – 2.

- 5 на вносители на ХВС за 6 констатирани нарушения относно: опаковане – 1, етикетиране – 3, информационен лист за безопасност – 1.

Издадена беше една заповед за спиране пускането на пазара и употребата на 35 бр. ароматизатор за писоар и мивки на дистрибутора на химичната смес. Химичната смес, съгласно етикета, съдържа „<10% p-dichlorobenzene, CAS №106-46-7“, чиято употреба е ограничена съгласно приложение XVII „Ограничения при производството, пускането на пазара и употребата на определени опасни вещества, смеси и изделия“, т. 64 на Регламент

(ЕО) № 1907/2006 (REACH). Продуктът беше нотифициран в Информационната и комуникационна система за надзор на пазара ICSMS. На дистрибутора беше съставен акт за нарушения по чл. 35, ал. 1, т. 1 във вр. с чл. 4а, т. 3 на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси. Актът не беше предявен, тъй като на посочения адрес в гр. Варна контролните органи РЗИ – Шумен, Община Варна и МВР – Варна не успяха да осъществят контакт с виновното лице.

РЗИ – Шумен в качеството си на контролен орган за надзор на пазара взе участие в оперативната фаза на Петия европейски координиран проект REACH EN-Force (REF-5) за контрол на разширените информационни листи за безопасност и сценариите на експозиция съгласно Регламент (ЕО) 1907/2006 (REACH). Извършени бяха съвместни проверки с РИОСВ – Шумен и Инспекция по труда – Шумен на вносители, потребители надолу по веригата, извършващи внос и потребители надолу по веригата на вещества.

Контрол на дрехи втора употреба

В разкритите на територията на област Шумен 47 обекта за търговия с дрехи втора употреба бяха извършени 111 проверки. За констатирани нарушения на изискванията на Наредба №27 за изискванията към дрехите втора употреба бяха ставени 5 акта на отговорните лица, 4 от които са по имуществени санкции.

КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

Контрол върху дейността на службите по трудова медицина

На територията на област Шумен са регистрирани 8 служби по трудова медицина.

Всички 8 действащи служби бяха обхванати с 8 проверки, като бяха проконтролирани за наличие на регистрация и пререгистрацията в МЗ и за съответствие на дейността им с изискванията на нормативните актове за осигуряване на здраве и безопасност при работа.

Службите имат сключени договори с предприятията, които обслужват. Изпълняват задълженията си по чл. 25а, ал. 1, т. 1-5 от ЗЗБУТ (оказват помощ на работодателите за създаване на организация за безопасност и здраве при работа, при необходимост предлагат мерки за отстраняване и намаляване на установения риск, организират и провеждат обучение на работещи и служители по правилата за опазване на здравето и безопасността при работа, изготвят оценка на професионалните рискове, извършват наблюдение и анализ на здравното състояние на работещите). В състава на службите няма лица, посочени в чл. 25б, ал.3 от ЗЗБУТ. Всяка от службите по трудова медицина има утвърден правилник за устройството и дейността си. Водените от СТМ здравните досиетата на работещите в обслужваните предприятия са окомплектовани и съдържат всички необходими данни.

Всички СТМ извършват консултации и подпомагат работодателите, с които имат сключени договори при организирането на предварителните и периодични медицински прегледи и изследвания за ранното откриване на изменения в организма в резултат от въздействие на работната среда.

Службите извършват наблюдение, анализ и оценка на здравното състояние във връзка с условията на труд на всички обслужвани работници.

В срок до 30 юли 2017 г. от всички СТМ бяха предоставени в РЗИ изготвените обобщени анализи на здравното състояние на работещите във всяко от обслужваните предприятия за предходната година. Спазени бяха минималните изисквания към съдържанието им. В представените анализи беше отразена връзката между конкретните условия на труд и здравното състояние на работещите.

Контрол по спазване на забраната за тютюнопушене на обществени места

Контролът по прилагане на мерките за ограничаване на пасивното тютюнопушене съпътстваше като задача дейността на инспекторите през цялата година.

През изминалата 2017 г. здравните инспектори от отд. ДЗК са извършили 2222 проверки по спазване разпоредбите на чл. 56 и чл. 56а от Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004 г., изм.), с които са обхванати 1546 обекта в област Шумен. От общия брой проверки 381 са в обекти за хранене и развлечения; 563 – в детски и учебни заведения; 1125 – в други закрити обществени места по смисъла на §1а от допълнителните разпоредби на Закона за здравето, вкл. административни сгради и сгради на учреждения, в които се обслужват или

имат достъп гражданите, обекти с обществено предназначение (места за настаняване и средства за подслон (хотели, къщи за гости, хижи и др.), ЖП гари, автогари, читалища, транспортни средства за обществен превоз и др.) и 14 на открити обществени места по смисъла на чл. 56а от Закона за здравето.

Инспектори от отдела са участвали в 12 съвместни проверки със служители на ОД на МВР извън работното време на инспекцията (в почивни, празнични дни и вечер след 22 часа).

За допуснати нарушения бяха съставени 10 акта, от които 10 на физически лица. Издадени бяха 10 наказателни постановления на обща стойност 3000 лв.

Разпределени по видове според обектите, в които са допуснати нарушенията са: 6 в игрални зали, 2 в гостилници и 2 в кафе-клуб. По местонахождение всички нарушения са на територията на гр. Шумен.

За посочения период в РЗИ са постъпили 14 сигнала за неспазване на забраната за тютюнопушене на обществени места – 6 за нарушения в ЗОХ, 1 – за нарушения в детска ясла, 1 – за нарушения в основно училище, 1 – за нарушение в превозно средство (автобус) и 5 – за нарушения в игрални зали. По 4 от сигналите са наложени санкции, а при 10 от сигналите не са установени посочените в тях нарушения.

ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ И ПРОВЕРКИ С ДРУГИ ВЕДОМСТВА

През 2017 г. бяха извършени 7 планови тематични проверки:

1. В периода от 01 февруари до 31 май 2017 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол”, дирекция „Обществено здраве” при РЗИ – Шумен извършиха **тематична проверка на пуснатите на пазара козметични продукти за почистване на кожата за спазване изискванията и разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1223/2009 г., Регламент (ЕС) № 655/2013 г. и Закона за здравето.**

С проверки бяха обхванати общо 44 обекта, от които: 2 предприятия за производство на козметични продукти, стопанисвани от „Лавена” АД и „Фикосота” ООД, 4 склада на едро за търговия с козметични продукти, 3 магазина за търговия с козметични продукти и 35 щанда за търговия на дребно с козметични продукти.

В обектите бяха извършени 45 проверки на 59 козметични продукта (22 продукта, произведени в България, 20 – произведени в ЕС и 17 – внесени на територията на ЕС от трети страни), от които тоалетни сапуни – 38, дезодорирани сапуни – 12 и продукти за външна интимна хигиена – 9.

Взети бяха 2 проби за лабораторен контрол по микробиологични показатели на козметични продукти с производители „Фикосота” ООД и „Лавена” АД. Пробите отговарят на изискванията по изследваните микробиологични показатели.

Издадени бяха 2 предписания за отстраняване на констатирани несъответствия с европейските и национални разпоредби и за предприеме на доброволни мерки от икономическите оператори.

2. В периода от 01.03.2017 г. до 30.05.2017 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол”, дирекция „Обществено здраве” при РЗИ – Шумен извършиха **тематична проверка на водоснабдителните дружества относно акредитацията на лабораториите, в които извършват мониторинг на качеството на питейната вода.**

Проверката се извърши на място по документи, на база предоставените от водоснабдителните организации Сертификати и протоколи към тях, с които е проведен мониторинга на питейната вода за 2016 година и първото тримесечие на 2017 г.

С проверката бяха обхванати 15 водоснабдителни организации на територията на област Шумен. От проверените 15 водоснабдителни организации единствено „В и К – Шумен” ООД разполага с ведомствена лаборатория, която не е акредитирана. В лабораторията на дружеството се изследват част от показателите на питейната вода – цвят, мирис, мътност, вкус, електропроводимост, активна реакция, амониев йон, нитрити, нитрати, манган, перманганатна окисляемост, хлориди, цианиди, хром, сулфати, фосфати, флуориди, желязо и остатъчен свободен хлор. Останалите показатели включени в мониторинговата програма на „В и К – Шумен” ООД се изследват в акредитирани лаборатории – „СЖС България” ЕООД, „ЕКОЛАБ” към „ДИАЛ” ООД и РЗИ – Шумен.

След текуща проверка на „ВиК – Шумен” ООД през 2016 г. е издадено предписание със срок на изпълнение 30.06.2017 г. относно показателите по периодичния и постоянния мониторинг на питейната вода да се извършват от лаборатории, които са акредитирани по БДС EN ISO/IEC 17020:2012 „Оценяване на съответствието. Изисквания за дейността на различни видове органи, извършващи контрол“ или БДС EN ISO/IEC 17025:2006+AC:2006 „Общи изисквания относно компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране“ (ISO/IEC 17025:2005+Cor.1:2006).

След проведена тематична проверка на 16.05.2017 г. се установи, че дружеството е предприело мерки по изпълнение на издаденото предписание.

Всички 14 водоснабдителни организации с ведомствени водоснабдявания възлагат извършването на лабораторните изпитвания за целите на мониторинга на питейната вода на акредитирани лаборатории в зависимост от изследвания показател.

3. В периода от 01 април до 30 юни 2017 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол”, Д ОЗ при РЗИ – Шумен извършиха **тематична проверка за съответствие с европейското и национално законодателство на пуснатите на пазара биоциди от продукти тип 14 „Родентициди“.**

Извършени бяха 19 тематични проверки в 17 обекта, от които: 1 цех за производство на биоциди, 1 склад на едро за съхранение и търговия, 10 селскостопански аптеки и 5 ветеринарни аптеки.

В обектите бяха проверени 33 биоцида от главна група 3 „Контрол на вредители“, продукти тип 14 „Родентициди“, от които 31 продукта съответстват на изискванията на Регламент (ЕС) № 528/2012 г., Регламент (ЕО) № 1272/2008 г. и ЗЗВВХВС по отношение на опаковка и етикетирание.

Биоцидът „Дерат житни зърна“ е класифициран в клас на опасност H373 „Специфична токсичност за определени органи след повтаряща се експозиция“, категория 2 (STOT RE, категория 2). Установи се, че върху опаковката на биоцида, предназначен за масова и професионална употреба липсва тактилен знак за опасност (TWD), съгласно изискванията на Приложение II, т. 3.2. от Регламент №1272/2008 г.

Върху опаковката на биоцида „СТОПМ, примамка на блокчета“ липсва актуален номер на разрешително на МЗ за пускане на пазара и препоръките за безопасност не съответстват на изискванията на Регламент №1272/2008 (CLP). Продуктът е етикетирани в нарушение на чл. 69, параграф 1 и параграф 2, т. в) на Регламент № 528/2012 г.

Икономическият оператор, който пуска на пазара несъответстващите биоциди предприе необходимите доброволни мерки за отстраняване на констатираните несъответствия с разпоредбите на действащото европейско и национално законодателство.

4. В периода от 01 юни до 31 август 2017 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол”, дирекция „Обществено здраве” при РЗИ – Шумен извършиха **тематична проверка на пуснатите на пазара слънцезащитни козметични продукти за спазване изискванията и разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1223/2009 г., Регламент (ЕС) № 655/2013 г., Закона за здравето и Наредба № 14 от 28 юли 2014 г. за определяне на подробни правила за представяне на информацията по чл. 19, пар. 4 на Регламент (ЕО) № 1223/2009 относно козметичните продукти, изисквания за ефикасност на слънцезащитните козметични продукти и химичните методи за проверка състава на козметичните продукти.**

С проверки бяха обхванати общо 40 обекта, от които: 1 предприятие за производство на козметични продукти, 1 склад на едро за търговия с козметични продукти, 14 магазина за търговия с козметични продукти и 24 щанда за търговия на дребно с козметични продукти.

В обектите бяха извършени 40 проверки на 49 козметични продукта, от които 28 произведени в Република България, 4 внесени на територията на ЕС от трети страни и 17 произведени в ЕС.

При проверките не бяха констатирани нарушения на европейското и националното законодателство.

5. В периода от 01 май до 02 октомври 2017 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол”, дирекция „Обществено здраве” при РЗИ – Шумен извършиха

тематична проверка на пуснатите на пазара козметични продукти с обявено съдържание на розово масло, розова вода, конкрет и абсолю за спазване изискванията и разпоредбите на действащото европейско и национално законодателство в обекти за производство на козметични продукти на територията на област Шумен.

С проверки бяха обхванати два обекта – 2 предприятия за производство на козметични продукти, в които бяха инспектирани 16 козметични продукта от различни категории (кремове, емулсии, лосиони, гелове и масла, предназначени за кожата, маски за разкрасяване, сапуни, парфюми, тоалетни води, одеколони и др.) с обявено съдържание на розово масло, розова вода, конкрет и абсолю, включително и на „Българско розово масло“, като защитено географско указание. Козметичните продукти и техните досиета бяха проверени за съответствие с нормативните изисквания.

При проверките не бяха констатирани нарушения на европейското и национално законодателство.

6. В периода от 01 юли до 30 септември 2017 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен извършиха **тематична проверка за спазване изискването професионалните потребители да употребяват биоциди, за които има издадени разрешения за предоставянето им на пазара по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС), респ. по реда на Регламент (ЕС) № 528/2012.**

Проверена беше употребата на биоциди в 365 обекта. Отбелязаните върху етикетите на биоцидите разрешения на МЗ за пускане на пазара бяха проверени за съответствие в Регистъра на биоцидните препарати, за които е издадено разрешение за пускане на пазара по реда на ЗЗВВХВС, публикуван на сайта на Министерство на здравеопазването.

Констатирано беше, че на територията на област Шумен с цел почистване и дезинфекция се предлага препарат „Сълза супер“, концентрат в пластмасови разфасовки от 5 л, чието етикетирание не отговаря на европейските и национални разпоредби. Във връзка с констатациите, че продуктът не може да се счита за безопасен за човешкото здраве, тъй като е с неясен състав, претенции, производител и неуточнен доставчик, са изпратени писма до кметовете на общини на територията на област Шумен с препоръка да сведат тази информация до знанието на кметските администрации, директорите на учебни заведения и детски градини, заведения за социални услуги и др. общински структури с цел опазване на здравето на населението.

Биоцидите, използвани от фирмите, вписани в Регистъра на лицата, извършващи дейности по дезинфекции, дезинсекции и дератизации по чл. 21 на Наредба № 3 от 24 януари 2005 г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации на територията на област Шумен са проверени за съответствие с изискванията на Регламент №528/2012 г., Регламент №1272/2008 г., респ. ЗЗВВХВС. В процеса на проверките се констатира, че редица доставчици на биоцидни продукти не изпълняват задължението си за предоставяне на актуализиран информационен лист за безопасност, съгласно изискванията на чл. 31, параграф 9 на Регламент №1907/2006 г. Не са констатирани нарушения на европейските и национални изисквания по отношение на етикетирание, опаковка и регистрация на проверените биоциди.

7. През месец октомври 2017 г. здравни инспектори в отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен извършиха тематична проверка **за спазване на забраната и ограниченията съгласно т. 48 на приложение XVII на Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) за употреба на толуен в концентрация равна на или по-висока от 0,1 тегловни %, когато веществото или сместа се използва в слепващи вещества и в бои за нанасяне чрез разпръскване, предназначени за предоставяне на масовия потребител.**

Цел на проверката: проверка на спазването на забраната и ограниченията за употреба на толуен в концентрация равна на или по-висока от 0,1 тегловни %, когато веществото или сместа се използва в слепващи вещества и в бои за нанасяне чрез разпръскване, предназначени за предоставяне на масовия потребител.

Място на проверката: обекти и складове за търговия на едро и дребно с бои и лепващи вещества на територията на област Шумен.

Обект на проверката: лепващи вещества и бои за нанасяне чрез разпръскване, предназначени за предоставяне на масовия потребител.

За определяне съдържанието на толуен беше взета и изпратена за изследване през месец октомври в дирекция „Лабораторни изследвания” на РЗИ – Варна проба на полиуретаново експресно монтажно лепило 50 ml, производител Турция.

В хода на проверката беше набавен снимков материал на изследваното изделие. Протоколът от извършеното изпитване, получен с писмо от РЗИ – Варна показва, че по изпитвания показател „толуен”, изпратената проба отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) №552/2009 за изменение на приложение XVII към Регламент (ЕО) №1907/2006 на Европейския парламент и Съвета от 18 декември 2006 година относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH).

ДЕЙНОСТ ПО ОПАЗВАНЕ ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

Основните задачи, по които работи отдел ПБПЗ през 2017 г. бяха:

1. Наблюдение на здравословното състояние, някои фактори на жизнената среда, начина на живот на групи от населението на регионално ниво и търсене връзка и зависимост между тях с цел прилагане на адекватни профилактични мерки и промотивни здравни мероприятия.

2. Изпълнение на дейности по Национални и регионални програми за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол и др.) и факторите на риска в околната среда.

3. Ангажиране на обществеността, НПО, областните и общинските ръководства в организацията, финансирането и организирането на дейности по здравна промоция, здравно образование и борба с вредните за здравето навици.

4. Системен контрол по спазване разпоредбите на Закона за здравето (чл. 54, чл. 55, чл. 56) за ограничаване на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол, Наредба № 6 от 2011 г. за здравословното хранене на децата от 3 до 7 г. в детските заведения, Наредба № 2 от 2013 г. за здравословното хранене на децата на възраст от 0 до 3 г. в детски колективи и детски кухни, Наредба № 37 от 2009 г. за здравословното хранене на учениците и Наредба № 10 от 19.06.2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните разписания на учебните занятия.

5. Активно сътрудничество със СМИ при реализиране на дейности на отдел ПБПЗ и РЗИ.

6. Организиране на масови прояви, свързани с Международни и Национални дни, посветени на здравен проблем.

7. Планиране, разработване и разпространение на съвременни печатни здравно-образователни, информационни и методични материали за нуждите на населението.

8. Осъществяване на ефективна координация на отдел ПБПЗ с местните и регионалните здравни структури, с отделите ПБПЗ от съседни области, НЦОЗА и МЗ при изпълнение на дейностите по профилактика на болестите и промоция на здравето.

Приоритетните целеви групи, с които работихме през годината бяха:

1. Деца от ЦДГ, ученици, студенти и хора в третата възраст.
2. Деца и ученици от етническите малцинства и ДДЛРГ.
3. Жени в активна възраст и менопауза и рискови групи по отношение на остеопорозата.
4. Медицински специалисти от ЦДГ и училищата, педагогическите съветници в училищата.

Анализи, оценки, проучвания

1. Анализ на здравословното състояние на организирани детски и ученически колективи в област Шумен през учебната 2016/2017 г.

2. Доклад за качеството на атмосферния въздух в Област Шумен за 2016 г. (по данни на РИОСВ) и анализ на здравното състояние на населението по нозологични единици, имащи доказана връзка със замърсителите на атмосферния въздух.

3. Анализ и оценка на храненето на учениците в 5 ученически стола за спазване изискванията на Наредба № 37/2009 г. за здравословно хранене на учениците. Оценка на храненето на децата в 3 ДК и 4 ДЯ във връзка със спазването на Наредба № 2 за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни и в 6 ДГ за спазването на Наредба № 6 за здравословното хранене на децата от 3-7 г. в детските заведения.

6. Участие в провеждането на II етап на представително Национално проучване на концентрацията на радон в жилища в изпълнение на Националната програма за намаляване въздействието на радон в сгради върху здравето на българското население 2013 – 2017 г. за област Шумен.

7. Провеждане на организиран популационен скрининг на онкологични заболявания в рамките на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г. за област Шумен, на база въведения пилотен модел по проект BG051PO001 – 5.3.02-001-C0001 „Спри и се прегледай”.

8. Оценени паралелки за установяване седмичната учебна натовареност на учениците – 1872 паралелки (за втори учебен срок на учебната 2016/2017 г. – 1014 в 66 училища и за първи учебен срок на учебната 2017/2018 г. – 858) от област Шумен.

Дейности по профилактични програми

1. При план 441 проверки по чл. 56 и чл. 56а от ЗЗ са извършени 1041 проверки.
2. При план 248 проверки по чл. 54 от ЗЗ са извършени 523 проверки.
3. При план 106 проверки по Наредба № 6 за здравословното хранене на децата от 3-7 г. в ДЗ са извършени 125 проверки и са издадени 3 предписания.

4. При план 17 проверки по Наредба № 2 за здравословно хранене на деца от 0-3 години са извършени 23 проверки.

5. При план 40 проверки по Наредба №37 за здравословно хранене на учениците са извършени 87 проверки и са издадени 3 предписания.

Общият брой проверки по храненето на организирани колективи за спазване на здравните изисквания е 235 бр.

6. При план 68 проверки по Наредба № 10 за спазване на седмичните разписания са извършени 125 проверки.

7. Методична помощ: при план – 204 изпълнението е 234.

8. Издадени предписания – 6 бр. Проверени предписания – 6 бр.

9. Издадени актове – 1 бр. на физически лица.

10. Работа със СМИ: изготвени материали за сайта на РЗИ – 12, ел. медии – 280, преса – 108 материала, радиа – 90 информации, ТВ – 7.

11. Консултации, семинари 65/621

12. Кампании – 12 броя (14.02. – Ден на влюбените, 07.04 – Международен ден на здравето, 17.05. – Международен ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН, 31 май – Световен ден без тютюн, 26 юни – Световен ден за борба с наркоманиите, 03.08-14.08.2017 г. – Лятна АНТИСПИН кампания, 01.08.-07.08.2017 г. – Световна седмица на кърменето, 29 септември – Световен ден на сърцето, 20 октомври – Световен ден за борба с остеопорозата,; 17 ноември – Международен ден без тютюнопушене, кампания по повод Седмичата за борба със затлъстяването, 1 декември – Световен ден за борба с ХИВ/СПИН).

13. Масови прояви – 12/1625 участника.

14. Аранжирани витрини – 41 (14.02. – Ден на влюбените, 24.03. – Световен ден за борба с наркоманиите, 31.05. – Ден без тютюнев дим, 26.06. – Ден за борба с наркоманиите, Лятна АНТИСПИН кампания, 01.08. – 07.08. – Световна седмица на кърменето, 29.09. – Световен ден на сърцето).

15. Видеопокази: с касети и дискове на РЗИ – 522/3946.

16. Обучения: 7/172 – обучение по връстников подход от активисти на БМЧК, на теми „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“, „Вредата от наркотиците“ и „Вредата от тютюнопушенето“.

17. Лекции, беседи, презентации и видеопокази – 158/2708: НППХНБ–71/1475: (24/518– тютюнопушене; 22/435 – здравословно хранене; 8/97 – двигателна активност; алкохол – 17/425); ЗСЛНП – 38/616 от тях на тема: НППХНБ – 16/272 и по други програми – 22/334; ХИВ/СПИН-16/280 участника; План за действие за изпълнение на Националната стратегия за борба с наркотиците – 7/129; Психично здраве – 10/219; Сексуално и репродуктивно здраве – 5/101; Околна среда и здраве – 9/146; Туберкулоза – 2/22.

18. Здравно-образователни материали: получени материали – 11/4517(картички – 1/400, брошури – 2/930, книжка – 2/112, дигитални 3/3075); издадени материали – 4/4000(дигитални – 4/4000) разпространени материали – 25/4278 (ръководство – 4/280, дигитални – 13/2500, плакати – 1/68, брошури – 7/1430).

Текстуална интерпретация на цифровите показатели посочени в бюджетна програма №2 „Промоция и превенция на незаразните болести“

Дейност по профилактични програми и проекти:

1. Реализирани дейности по Национални програми по профилактика на незаразните болести – 187 бр. (беседи, презентации, кампании, работни срещи, семинари, миникампании в училища и ЦДГ, видеопокази).

2. Оценени паралелки за установяване седмичната учебна натовареност на учениците – 1872 бр. (на територията на област Шумен обекти за оценка на седмични разписания са 66 училища за II учебен срок на 2016/2017 г. и за I учебен срок на 2017/2018 г. (3 Начални училища, 31 Основни училища, 15 СУ, 5 Обединени училища, 2 Профилирани гимназии, 9 Професионални гимназии и 1 Духовно училище). Оценките са извършени за II учебен срок на 2016/2017 г. и I учебен срок на 2017/2018 г.

3. Училища, обхванати с оценка – 100%.

4. Здравно образование на населението:

5. Проведени обучителни дейности (беседи, курсове, семинари и др.) сред различни рискови и възрастови групи сред населението – 352 бр. (деца от ЦДГ, ученици, медицински специалисти, лица в неравностойно положение, пенсионери).

Изготвени информационни и методични материали – 4 бр.

Разпространени – 25 (4278 бр.).

6. Проведени здравно-информационни и образователни кампании сред населението – 13 бр.: (14.02. – Ден на влюбените, 07.04 – Международен ден на здравето, 17.05. – Международен ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН, 31 май – Световен ден без тютюн, 26 юни – Световен ден за борба с наркоманиите, 03.08-14.08.2017 г. - Лятна АНТИСПИН кампания, 01.08.-07.08.2017 г. – Световна седмица на кърменето, 29 септември – Световен ден на сърцето, 20 октомври – Световен ден за борба с остеопорозата, 30 октомври – Ден на експушача, 17 ноември – Международен ден без тютюнопушене, кампания по повод Седмицата за борба със затлъстяването, 1 декември – Световен ден за борба с ХИВ/СПИН).

7. Участие в електронни средства за масово осведомяване – 280 бр. (информация свързана с дейността на РЗИ – Шумен).

8. Публикувани материали в пресата и интернет – 185 бр. (информация за кампании, отбелязване.) Разпространени информационни материали – 4278 бр.

9. Предоставяне на обучение на медицински и немедицински специалисти от ЦДГ и училища (курсове, семинари и др.) – 5 бр. с медицински специалисти и 4 с медиатори от област Шумен.

10. Здравен контрол:

11. Проверки за спазване на седмичното разписание – 125 бр.

12. Проверки за спазване на забраната за тютюнопушене, за предлагане на алкохол и за пряка реклама на спиртни напитки по ЗЗ – 1564 бр.

13. Проверки по храненето на организирани колективи за спазване на здравните изисквания – 235 бр.

ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛ „ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ” (ОКА)

I. Отчет за извършеното във връзка с изискванията по акредитацията на органа за контрол.

Органът за контрол при РЗИ – Шумен притежава сертификат за акредитация като Орган за контрол от вида А, с рег. № 50 ОКА, валиден до 12.12.2018 г.

При извършване на лабораторния контрол в отдел ЛИ стриктно се спазваха изискванията на процедурите, работните инструкции и инструкциите за безопасна работа, влизаци в системата по качество на ОКА.

Средствата за измерване, които подлежаха на калибриране съгласно програмата за калибриране на СИ, бяха калибрирани. Съгласно програмата за вътрешни одити на ОКА за 2017 г. бе проведен един планов вътрешен одит и бе изготвен доклад от преглед на ръководството, с който бе запознат целия персонал на ОКА и директора на РЗИ.

Съгласно програмата за мониторинг на персонала бе направена оценка на компетентността на персонала на ОКА за практическо прилагане на изискванията на стандарт БДС EN ISO/ IEC 17020:2012 и процедурите за контрол, като бе проведен мониторинг по съответните контролни звена.

От надзорен екип на ИА БСА бе извършена оценка на място във връзка с планов надзор, по време на която бяха констатирани две несъответствия. ОКА извърши необходимите коригиращи действия, с които бяха отстранени несъответствията и причините за тяхната поява.

II. Анализ и оценка на извършената от отдела дейност

През 2017 г. в отдел „Лабораторни изследвания” са извършени 16628 изследвания на 2636 проби от води, козметични продукти и храни по физикохимични и микробиологични показатели и микробиологичен контрол на производствена среда (отривки).

В отдела са извършени и 791 броя измервания на физични фактори и химични агенти в работна среда по ДЗК и по постъпили заявки от физически и юридически лица.

През 2016 г. **в контролно звено „Води, козметични продукти и битови химични препарати”** са изследвани 752 проби с 10053 анализа.

I. Физикохимичен контрол на води.

1. По здравен контрол

При план на лабораторното звено 340 проби с 4428 изследвания са постъпили и изследвани 508 проби със 7880 изследвания. Изпълнението е 149,41 %. Несъответстващи на изискванията на Наредба № 9 на МЗ (ДВ бр. 30/2001 г.) са 50 броя проби – 33 бр. от централни водоизточници, 12 бр. от местни, 1 бр. от ведомствени и 4 бр. от басейни.

- По показатели на постоянния мониторинг от централни, ведомствени и местни водоизточници са изследвани 382 проби (4027 изследвания) – при план 244 бр. проби (2644 изследвания), от които 35 проби (14,34 %) не отговарят на изискванията на Наредба № 9 (ДВ бр. 30/2001 г.). Нестандартните проби са предимно по показател нитрати.

- По показатели на периодичния мониторинг от централни и ведомствени водоизточници при план – 75 проби (1544 изследвания), са изследвани 75 проби (3128 изследвания) – 11 бр. проби са нестандартни. От тях в РЗИ Варна са направени 1179 бр. анализи на води от централни водоизточници за пестициди, бромати, трихалометани, полиароматни въглеводороди, бензен, бенз/а/пирен, 1,2 дихлоретан, тетрачлоретен, тежки метали и радиологични изследвания. В РЗИ Бургас са изследвани 3 бр. проби (7 изследвания) за обща алфа активност, обща бета активност и идикативна доза.

- Води от плувни басейни

- През отчетния период са извършени 205 броя изследвания на 41 броя проби води от плувни басейни – 34 открити и 7 закрити. От тях 4 бр проби с 4 анализа са нестандартни.

- Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

В РЗИ Варна са изследвани 10 бр. проби – 5 бр. изворна и 5 бр. трапезна води с 520 анализа за химични показатели, съгласно Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Няма нестандартни проби.

2. По заявки на физически и юридически лица.

По заявки на физически и юридически лица са изследвани 121 броя проби с 1096 анализа от централни, ведомствени и местни водоизточници. Нестандартни са 11 броя проби с 12 анализа.

Извършено е изследване на 13 проби от басейни с 57 анализа. От тях 4 проби с 6 анализа са нестандартни.

В контролното звено са извършени изследвания и на 51 броя проби с 351 анализа от непитейни води.

II Физико-химичен контрол на козметични продукти и битови-химични препарати.

1. По заявка на ДЗК

В контролно звено „Води, козметични продукти и битови химични препарати” са изследвани 40 проби с 46 анализа от козметични продукти, при план 40 бр. проби с 46 анализа. Пробите са изследвани за водороден пероксид, борна киселина, формалдехид, амоняк, сребърен нитрат, тиогликолова киселина, цинк пиритион, UV филтри – титанов диоксид, литиев хидроксид и тежки метали. Пробите за тежки метали са представени в РЗИ – Варна – 6 бр. с 12 анализа. Няма нестандартни проби.

III. Физико-химичен контрол на химични вещества, смеси и изделия.

1. По заявка на ДЗК

През отчетния период е извършено изследване на 1 проба за наличие на толуен във вещества и смеси. Изследването е извършено в РЗИ – Варна. Пробата е стандартна.

В контролно звено „Храни” по заявка на външни клиенти през 2017 г. е извършен физикохимичен контрол на 56 бр. проби с 234 изследвания.

През 2017 г. **в контролно звено „Санитарно микробиологичен контрол”** са изследвани 2354 проби с 6963 анализа в следните направления:

- Здравен контрол по микробиологични показатели на води, бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, козметични продукти.
- Заявки на физически и юридически лица.

I. Микробиологичен контрол на води

1. По здравен контрол

При план на отдела 363 проби с 1051 изследвания в лабораторно звено „Санитарно микробиологичен контрол” са постъпили 513 проби с 2166 изследвания.

- По показатели на постоянния мониторинг от централни, ведомствени и местни водоизточници са изследвани 382 проби – при план 244, от които 26 проби не отговарят на изискванията на Наредба № 9 (ДВ бр. 30/2001 г.).

- По показатели на периодичния мониторинг от централни и ведомствени водоизточници са изследвани 75 проби (при план 75), от които нестандартни са 2 проби.

- Води от плувни басейни – 41 проби (205 изследвания) – 1 проба отчетена с отклонения.

- Необработена (сурова вода) от язовир „Тича”, съвместно с Басейнова дирекция гр. Варна – 15 проби с 60 изследвания, от които 2 несъответстват на допустимите стойности в Наредба № 12 (ДВ бр. 63/ 2002 г.).

- Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води – 21 проби (105 анализа). Всичките са стандартни. Пробите са изследвани в РЗИ – Варна.

2. По заявки на физически и юридически лица.

- Питейно-битови води от водопроводната мрежа – 628 проби с 1638 анализа – 31 проби са отчетени като нестандартни.

- Необработена (сурова вода) от язовир „Тича” – 41 проби със 137 изследвания, 10 от тях несъответстват на допустимите стойности в Наредба № 12 (ДВ бр. 63/2002 г.)

- Води от местни водоизточници – 44 проби (88 анализа), от които 12 проби нестандартни.

Води от плувни басейни – 92 проби с 349 изследвания, които са без отклонения.

II. Микробиологичен контрол на козметични продукти:

По здравен контрол са изследвани 30 проби (план 28) с 150 анализа, от които не са отчетени нестандартни. По заявка са изследвани 10 проби с 50 анализа, от които не са отчетени нестандартни.

III. Микробиологичен контрол на храни

По заявки на физически и юридически лица са изследвани 309 проби с 1684 анализа, от които не са отчетени нестандартни.

IV. Микробиологичен контрол на производствена среда в хранителни и други обекти (отривки).

По заявка са постъпили и изследвани общо 687 проби (със 701 анализа), без отклонения.

В контролно звено „Физични фактори“ за отчетния период са планирани по здравен контрол и обхванати 15 пункта за мониторинг на имисионния шум на територията на гр. Шумен. Извършени са 90 броя измервания на шум, от които 56 са отчетени нестандартни.

За отчетния период са планирани и обхванати по здравен контрол 5 детски и 5 учебни заведения, в които са извършени измервания на осветление и микроклимат. В детските заведения са извършени 84 измервания на микроклимат, от които не са отчетени нестандартни. Извършени са 28 измервания на осветление, от които не са отчетени нестандартни. В учебните заведения са измерени 72 броя микроклимат и 72 осветление, от които 4 броя осветление са нестандартни.

Извършени са общо 342 броя контролни определяния на микроклимат, шум и осветление по постъпили заявки от външни клиенти, от които 87 броя измервания на осветление, 120 броя измервания на шум и 135 броя на микроклимат.

В контролно звено „Физични фактори“ през отчетния период са извършени общо 18 броя контролни определяния на микроклимат по постъпили жалби.

В контролно звено „Химични агенти и прах“ през отчетния период са анализирани 85 броя проби от въздуха на работната среда. Седемдесет и четири са от измерване и анализ на химични агенти и отговарят на изискванията на Наредба №13/30.12.2003 г. Единадесет проби са от измерване на прах и отговарят на изискванията на Наредба №13/30.12.2003 г.

АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО И ФИНАНСОВО СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Структура и организация

• Директор на дирекция „АПФСО“	1
• Главен счетоводител	1
• Главен юрисконсулт	1
• Главни специалисти	4
• Младши специалист	1
• Изпълнители	3

Дейността на дирекцията се ръководеше от изготвения на база указанията на МЗ план. Дирекция „АПФСО“ подпомагаше осъществяването на правомощията на директора на РЗИ-Шумен, създаваше условия за осъществяване на дейността на специализираната администрация и извършваше техническите дейности по административното обслужване.

През 2017 г. в изпълнение на Плана за отстраняване на факторите, които повишават корупционния риск в РЗИ - Шумен във връзка с направените констатации и препоръки в доклад № 75-04-321/28.10.2016 г. на Инспектората на МЗ (утвърден със заповед №РД-8/04.01.2017 г.) бяха предприети следните дейности и задачи за отстраняване на констатациите по индикаторите за оценка на корупционния риск.

1. Изготвени са нови и са актуализирани вътрешните правила и процедури в съответствие с дадените препоръки в доклада на Инспектората на МЗ.

2. Изготвени и утвърдени са процедури за дейностите, осъществявани от дирекция "Надзор на заразните болести" и дирекция "Медицински дейности".

3. Извършен е преглед и актуализация на всички длъжностни характеристики в РЗИ Шумен. В актуализираните длъжностните характеристики са уеднаквени наименованията на длъжностите съгласно длъжностното разписание на РЗИ Шумен.

4. Функционалните характеристики на дирекциите в РЗИ Шумен са актуализирани и корегирани съгласно дадените препоръки в доклада на Инспектората на МЗ, с посочване на дата на утвърждаване и влизане в сила.

4. Актуализирани са процедурите за предоставяне на административни услуги от РЗИ Шумен с посочване на дата на влизане в сила. Прекъсната е връзката между изпълнител на услугата и нейния потребител. Със Заповед на директора на РЗИ Шумен са утвърдени отделни процедури за предоставяните от РЗИ Шумен административни услуги с описание на вътрешния процес на услугата.

5. Създадена е рубрика „Антикорупция” на интернет страницата на инспекцията, с публикувано обръщението на директора, адресирано до потребителите и посочени линкове, насочващи към Инструкция за подаване на сигнали, Вътрешни правила за защита на лицата, подали сигнали за корупция, Антикорупционни правила и процедури. Създадена електронна поща anticorruption@rzi-shumen.net и е определено длъжностното лице, отговорно за нейното отваряне. Изработен е плакат "Антикорупция". Върху него има обръщение от страна на ръководството на РЗИ, контакти със служителите и установените канали за подаване на сигнали. Плакатът е поставен на всички информационни табла в инспекцията.

6. Списъкът на служителите на РЗИ Шумен и подадените декларации по чл. 12 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси е публикуван на интернет страницата на РЗИ Шумен в рубрика "Антикорупция".

7. Изготвен е регистър за получените и разследвани жалби и сигнали, който съдържа данни за лицето, подало сигнал, кратко описание на твърденията, място на извършване на нарушението, данни за извършената проверка, лица, извършили проверката, резултат от проверката. На сайта на инспекцията в рубриката „Административни услуги”, подрубрика „Вътрешни правила” се публикува информация за постъпилите сигнали и извършените проверки, която се актуализира на тримесечие.

8. На интернет страницата на инспекцията в рубриката „Достъп до информация” е публикуван Списък на издадените актове на директора на РЗИ, който се поддържа актуален на тримесечие.

9. Преработена е интернет страницата на инспекцията в раздела „Регистри”. При отваряне на публичен регистър вече се изписва и датата на последната актуализация. Публичните регистри на РЗИ - Шумен се поддържат във формат, гарантиращ сигурността на информацията в тях и намаляване на риска от злонамерено манипулиране на данните с цел извършване на корупционни практики.

10. Съгласно изготвения план за обучение на служителите в РЗИ Шумен по теми свързани с корупцията бяха организирани и проведени обучения на тема „Етичен кодекс. Етично поведение. Конфликт на интереси.” с попълване на тест и тема „Превенция и противодействие на корупцията. Етика на държавната администрация”.

11. Изготвената Анкетна карта с въпроси насочени към установяване на области с повишен корупционен риск и проучаване на нагласите на потребителите за участие в корупционни практики е публикувана на интернет страницата на инспекцията. Същата анкетна карта е изпратена на електронните пощи на партньорите и доставчиците на услуги. През месец декември отговорното лице за прилагане на мерки за превенция и борба с корупцията в РЗИ извърши обработка на попълнените анкетни карти и изготви доклад за получените резултати, който бе разгледан на директорски съвет.

12. Със заповед на директора на РЗИ Шумен бе разпоредено провеждането на анкетно проучване сред служителите на РЗИ – Шумен за оценка на техните нагласи и разбирания относно корупцията в инспекцията. Проучването бе извършено през месец декември. Изготвен бе анализ на получените резултати, който ще бъде разгледан на директорски съвет.

ДЕЙНОСТИ ПО ОСНОВНИТЕ ЗАДАЧИ АМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИ И НА СЛУЖИТЕЛИ НА РЗИ

1. Организиране и осигуряване на дейността по административно обслужване на физически и юридически лица на принципа „едно гише“ и предприемане действия в съответствие с Административнопроцесуалния кодекс и Наредбата за административното обслужване - създаваше организация и осъществяваше текущ контрол върху точното и ефективното спазване на административните процедури. Общ брой административни услуги за 2016 година – **15316**, просрочени преписки няма.

Основна цел на административното обслужване на РЗИ - Шумен е подобряване достъпа до административни услуги и повишаване качеството на извършваните услуги. Ясно са разграничени административните звена на „фронт“ и „бек“ офис с цел пресичане на прекия контакт между искащия услугата и служителя, реално работещ върху предоставянето на услугата, предвид ограничаване на възможностите за корупция. Разработените процедури за предоставяните от РЗИ административни услуги с посочване на звената за административно обслужване, сроковете и таксите се актуализират своевременно при настъпили промени в тях. Указан е ясно начина, по който клиентите могат да процедират, ако не са удовлетворени от дадената административна услуга или искат да направят предложения за подобряване на обслужването. Не са получавани сигнали за корупция в поставената пощенска кутия за сигнали за корупция и в сайта на РЗИ - Шумен.

През 2017 година в РЗИ - Шумен са постъпили 6 заявления за достъп до обществена информация.

От тях, съобразно вида на субекта, имащ право на достъп до обществена информация, постъпилите заявления могат да се разграничат в следните групи:

- 3 броя заявления за достъп, подадени от граждани на Република България;
- 1 броя заявления за достъп, подадени от фирми;
- 2 броя заявления за достъп, подадени от неправителствени организации.

Съобразно начина на постъпване на заявленията за достъп до обществена информация през 2017 година, същите се разделят на:

- 2 броя писмени заявления;
- 4 броя електронни заявления (e-mail).

В зависимост от вида на обществената информация, до която се отнасят заявленията за достъп, са както следва:

- 6 броя от заявленията се отнасят до служебна обществена информация по смисъла на чл. 11 от ЗДОИ.

Съобразно темата, до която се отнасят заявленията за достъп до обществена информация, се разпределят по следния начин:

- 6 броя от заявленията за достъп до обществена информация се отнасят до контролната дейност на РЗИ - Шумен.

Всички заявления са разгледани в срок. Няма заявления останали без разглеждане.

Постановени са от Директора на РЗИ - Шумен 4 решения за свободен достъп, 1 препращане на заявлението, поради не разполагане с исканата информация и 1 отказ за предоставяне на искания достъп (достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация).

През 2017 г. е нямало причина за удължаване срока за предоставяне на достъп до обществена информация по подадените заявления.

През 2017 година не са постъпвали жалби против решения за предоставяне на достъп до обществена информация

Създадена бе необходимата организация за срочно завеждане и връчване на административно-наказателните преписки, предписания, заповеди, както и за изпращане на наказателните постановления за принудително събиране до НАП в сроковете, утвърдени с ДОПК.

Своевременно се изготвяха и изпращаха в МЗ „Справките за движението на АНП и постъпилите плащания по издадени наказателни постановления”.

През 2017 година са издадени и връчени 39 наказателни постановления – с 35 са наложени глоби на обща стойност 6100 лева, а с 4 – имуществени санкции на стойност 4000 лв. След отправени покани за доброволно плащане, глобите, наложени с 14 наказателни постановления (35,9%) на стойност 2150 лева са доброволно платени в РЗИ (срещу 32,7% за 2016 г.).

2. Организиране и извършване на деловодната и куриерската дейност в РЗИ, систематизиране и съхраняване на документи в съответствие с изискванията на Закона за Националния архивен фонд.

През 2017 година се извърши експертиза на документите, които се намират в архива на РЗИ-Шумен.

Резултатите от експертната се оформиха в описи на:

- документи за **постоянно запазване**, които образуват архивен фонд на инспекцията и в началото на 2018 г. ще се предадат в съответния държавен архив;

- документи с изтекъл срок на съхранение **определени като неценни**, които ще се унищожават;

- документи с **дългосрочно справочно значение**, които ще останат на разположение в РЗИ-Шумен до следващата експертиза.

3. Изготвяне и актуализиране на длъжностното разписание и поименното разписание на длъжностите – разработваше, съгласуваше и предлагаше за утвърждаване разписанията на длъжностите и поименните разписания.

4. Организиране и участие в разработването, актуализирането и утвърждаването на длъжностните характеристики и процеса на оценяване на служителите в РЗИ.

През м. януари 2018 г. бяха проведени заключителните срещи за оценяване изпълнението на служителите. Оценени бяха 60 служители. От тях 12 получиха оценка „Изпълнението надвишава изискванията”, 48 оценка „Изпълнението напълно отговаря на изискванията”. Няма подадени възражения до контролиращ ръководител от служители, които не са съгласни с дадената им оценка. На шестима служители не е извършено оценяване поради липса на действително отработени най-малко 6 месеца в периода на оценяване, а един служител е напуснал в периода на оценяването. Подписаните и попълнени формуляри за оценка на изпълнението на длъжността се съхраняват в личните досиета на служителите.

5. Звеното по човешки ресурси организира и отговаря за създаването, съхраняването и актуализирането на трудовите и служебните досиета на служителите в РЗИ, издава и попълва трудовите и служебни книжки, съхранява служебните книжки, като трудовите книжки се съхраняват след изрично писмено съгласие от служителя.

6. Организиране на цялостния процес и участие в подготовката и провеждането на конкурси за заемане на длъжности по трудово и по служебно правоотношение, организиране извършването на конкурентен подбор за свободните длъжности; организиране и отговорност за правилното провеждане на процедурите по назначаване, преназначаване, преместване, заместване, съвместяване и освобождаване от работа на служители; организиране, подготвяне и оформяне на всички документи по движението, регистрацията и отчисляването на персонала, нает по трудово и по служебно правоотношение.

През 2017 г. бяха проведени 7 конкурсни процедури за назначаване на държавни служители в РЗИ-Шумен (два конкурса за длъжността „инспектор“ в отдел „ДЗК”, дирекция „Обществено здраве”, старши инспектор в отдел „ПЕК“, дирекция „Надзор на заразните болести“, инспектор в отдел „ПЕК“, дирекция „Надзор на заразните болести“, младши експерт в отдел „ПЕК“, дирекция „Надзор на заразните болести”, директор на дирекция „Медицински дейности“, главен инспектор в отдел „ПБПЗ“, дирекция „Обществено здраве“).

Управлението на човешките ресурси в РЗИ-Шумен се осъществяваше при спазване разпоредбите на Кодекса на труда, Закона за държавния служител, Закона за администрацията, Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции, всички подзаконовни нормативни актове, регламентиращи трудовите и служебните правоотношения.

7. Изразяване на становища за законосъобразността на проектите на актове по Административнопроцесуалния кодекс и на актовете и наказателните постановления по Закона за административните нарушения и наказания. Главният юрисконсулт изготвяше становища по проекти на нормативни актове, за изменение на други нормативни актове, становища по тълкуване и приложението на различни правни норми.

8. Разработване на предложения за решаване на правни проблеми, свързани с дейността на РЗИ. Директорът на дирекция и главният юрисконсулт даваха становища по различни казуси, запознаваха ръководството на инспекцията с новоприети или изменени нормативни актове, които са свързани с дейността на инспекцията.

9. Изготвяне на договорите, по които РЗИ е страна – главен юрисконсулт участваше при съставянето и сключването на договори и задължително даваше мнение по законосъобразността им, като ги парафираше, а при несъгласие излагаше мотивирано мнение.

10. Осъществяване на процесуално представителство пред органите на съдебната власт и Комисията за защита на конкуренцията, Комисията за защита на личните данни и Комисията за защита от дискриминация.

През 2017 г. в съда е обжалвано 1 наказателно постановление, издадено през 2016 година, което е потвърдено. Обжалваното постановление е по Закона за здравето.

От издадените през 2017 година наказателни постановления нито едно не е обжалвано в съда.

ФИНАНСОВО ОБСЛУЖВАНЕ НА РЗИ

1. Изготвяне на план за бюджетните средства, необходими за дейността на РЗИ.

2. Осъществяване на финансово-счетоводното обслужване на РЗИ и предприемане действия за своевременно събиране вземанията на РЗИ и тяхното администриране.

Функции, свързани с финансово-счетоводното обслужване на РЗИ-Шумен:

а. Контролна

- извършване на предварителен, текущ и последващ контрол върху бюджетните разходи;

- контролиране на поддържането, опазването, съхраняването и необходимата отчетност на наличната материална база.

б. Организационна

- организиране на счетоводната отчетност на РЗИ;

- организиране на своевременно, вярно и точно отразяване на финансово-счетоводната информация в съответствие с нормативните изисквания;

- организиране на дейностите по събиране на реализираните приходи от такси и услуги в РЗИ;

- организиране на своевременно събиране вземанията на РЗИ.

в. Информационна

- осигуряване икономическа информация за осъществяване на управленските функции;

- предоставяне на информация на трети лица, съгласно Закона за достъп до обществена информация.

г. Аналитична

- анализиране вземанията и задълженията на РЗИ, събираемостта на глобите и имуществените санкции;

- планиране на бюджетните средства, необходими за цялостната дейност на РЗИ.

Финансирането на РЗИ - Шумен се осъществява от Министерство на здравеопазването чрез месечна актуализация на лимитите по СЕБРА - трансфери (субсидии от МЗ).

Лимитите се определят на основа ЗДБ и реализираните собствени приходи от инспекцията.

При разходването на средствата строго се спазваха приоритетите, определени от МЗ, съгласно Закона за ДБ:

- заплати;

- осигуровки;
- други плащания;
- медикаменти и биопродукти;
- консумативи за лабораториите;
- горива за транспорт;
- други стопански разходи.

3. Организиране провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки - осигуряване условия за прозрачно провеждане на процедури за обществени поръчки.

СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Организиране на стопанското и транспортното обслужване в РЗИ. Дирекцията поддържаше автомобилния парк на РЗИ в добро техническо състояние, представяше моторните превозни средства пред КАТ на годишни технически прегледи, организираше материално – техническото снабдяване, организираше извършването на основните и текущите ремонти на инспекцията, следеше за поддържането, опазването, съхраняването и необходимата отчетност на наличната материална база. Ежегодно преди отоплителния сезон се извършва профилактика на инсталацията от специализирана фирма.

Не е допуснато възпрепятстване на дейността на специализираната администрация, поради неосигуряване на необходимите ремонтни дейности, материали и консумативи.

Автопаркът на РЗИ – Шумен е съставен изключително от стари и амортизирани МПС. Два от служебните автомобили са закупени като употребявани, последният лек автомобил, придобит като нов е закупен преди повече от девет години.

След многогодишна експлоатация, тези автомобили са с изчерпан експлоатационен ресурс, често аварират, което налага множество ремонти, обхващащи смяна на компоненти и детайли. Честа практика е констатирането на необратими процеси на износване и стареене, проблем е наличието на интензивна корозия.

Всичко това води и до по-големи разходи за поддръжка на автомобилите - през 2017 година са изразходвани 1525.49 лева за ремонт на автомобилите, а за 2016 г. – 2405 лв. Средствата, които се отделят за ремонт и поддръжка на автомобилите надвишават балансовата им стойност. Тъй като моделите са стари, осигуряването на резервни части също става трудно.

2. Организиране и контролиране на дейностите по осигуряване на пожарна и аварийна безопасност в инспекцията. Организирана бе правилната експлоатация на техническите системи (пожароизвестителната техника), полагани бяха грижи се за изправното състояние на пожарогасителната техника. Извършен беше основен ремонт на ел. табло на инспекцията.

3. Организиране и контролиране на дейностите, свързани с осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд. Съвместно с обслужващата служба по трудова медицина се извърши оценка на риска на работните места, осигурени бяха лични предпазни средства и работно облекло.

ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Създаване и поддържане на публични регистри и база данни и поддържане интернет страницата на РЗИ в актуално състояние. Главният специалист с функции по поддържане на базите данни създаваше и поддържаше публичен регистър на обектите с обществено предназначение, внасяше коректно данни в регистъра на дирекция „Обществено здраве“, а Главен специалист с функции по човешки ресурси своевременно актуализираше информацията на електронната страница на РЗИ-Шумен.

В изпълнение на Наредбата за водене на Административния регистър определените служители своевременно извършваха вписвания на промените в структурата на РЗИ, информация за услугите и конкурсите.

2. Организиране на работата с електронни документи, предоставянето на административни услуги по електронен път и обмена на електронни документи между административните органи. Разработен е модул за електронни услуги към електронната страница на инспекцията и са внедрени 14 броя електронни услуги. През 2017 година не са постъпвали заявления за електронни услуги чрез модула към електронната страница на

инспекцията. През 2018 година предстои да се предприемат действия за внедряване на софтуерен продукт за електронен обмен на документи.

3. Съгласуване и осъществяване на автоматизирания обмен на данни с национални и ведомствени информационни системи и интеграцията в единната комуникационна инфраструктура на администрацията – изпращане на електронно подписани документи на различни административни структури.

4. Организиране, контролиране и отговорност за поддържането, изправността и сигурността на автоматизираната информационна инфраструктура на РЗИ - локални мрежи, комуникационно оборудване, компютърна техника и др. Дирекцията осигуряваше информационните връзки и комуникации на инспекцията, организираше работата с компютърната техника, снабдяваше всички дирекции с необходимите им компютърни консумативи, контролираше икономичното им използване.

КВАЛИФИКАЦИЯ

От планираните 37 курса и индивидуални обучения са осъществени 29 (78,4%), 5 курса са отложени и 3 са непроведени, поради обективни причини. През годината бяха проведени извън планираните 6 семинара и 8 работни срещи. Представители на инспекцията взеха участие и в 2 конференции, 1 конгрес и 1 симпозиум.

Повишаването на квалификацията на специалисти в обособените звена, както за пряката им дейност, така и за взаимозаменяемост при необходимост, се извършваше в рамките на отделите чрез колегиуми и семинари, организирани от съответните ръководители.

ПРОГРАМНИ ПРОДУКТИ

През годината се работеше по поддържане на разработените и въведени програмни продукти:

1. Регистър на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите на област Шумен;
2. Регистър на лицата практикуващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве;
3. Регистър на съобщенията за смърт;
4. Регистър на детската смъртност;
5. Единна информационна система на медицинската експертиза в България;
6. Регистър на съобщенията за суицидно действие;
7. Програма за следене имунизационният статус на новородените деца в областта;
8. Програма за следене движението на биопродуктите за отдел "ПЕК";
9. Софтуерен продукт за отчитане дейността по държавния здравен контрол;
10. Софтуерен продукт за следене и отчитане на заразните заболявания в отдел "ПЕК";
11. Деловодна програма "ДЕЛО +";
12. За спазване сроковете на отговори до МЗ и други институции;
13. Вътрешен контрол на решенията на Дирекционния съвет;
14. Вътрешен контрол за отговори на жалбите;
15. Програма за квалификация на кадрите.

ОЦЕНКА НА ИЗВЪРШЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ

През отчетния период Регионална здравна инспекция - Шумен извърши значителна дейност както като количество така и за подобряване на формите и ефективността на работа. Съобразно кадровия потенциал и професионалната квалификация на служителите усилията бяха насочени към провеждане на ефективен здравен контрол, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания и осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност. Работи се за подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол, както и за разширяване на инициативите за

промоция на здраве и повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

През 2018 г. за подобряване организацията, качеството и ефективността на провеждания контрол РЗИ Шумен ще работи в следните направления:

1. Провеждане на ефективен здравен контрол, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

2. Осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност, подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол.

3. Предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението чрез мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда.

4. Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

5. Изпълнение на дейности по национални програми и проекти за ограничаване влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда.

6. Провеждане на системни дейности за подготовката и повишаването на квалификацията на кадрите от РЗИ за прилагане на нормативната уредба.

7. Подобряване на координацията на РЗИ с местните и регионални здравни и други структури, националните центрове и МЗ при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол и по профилактика на болестите и промоция на здраве.

8. Активни мерки за намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса чрез въвеждане на електронен документооборот – закупуване и внедряване на нова АИС за деловодство със сертификация по ЗЕУ с модул за електронен обмен на документи;

9. По-силна мотивираност в самата администрация чрез облекчаване на работните процеси – облекчен достъп до бази данни, имащи характеристиката на доказателства и доказателствени средства при предоставянето на административни услуги;

10. През 2018 г. РЗИ-Шумен ще продължи да поддържа открит диалог с потребителите на административни услуги с цел подобряване и усъвършенстване на административното обслужване и повишаване удовлетвореността на потребителите.

ДИРЕКТОР РЗИ ШУМЕН:.....
(Д-р Пепя Калоянова)